

ζωντανός πλανήτης

Τριμηνιαία έκδοση του WWF Ελλάς

Τεύχος 17

Δεκέμβριος - Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2010

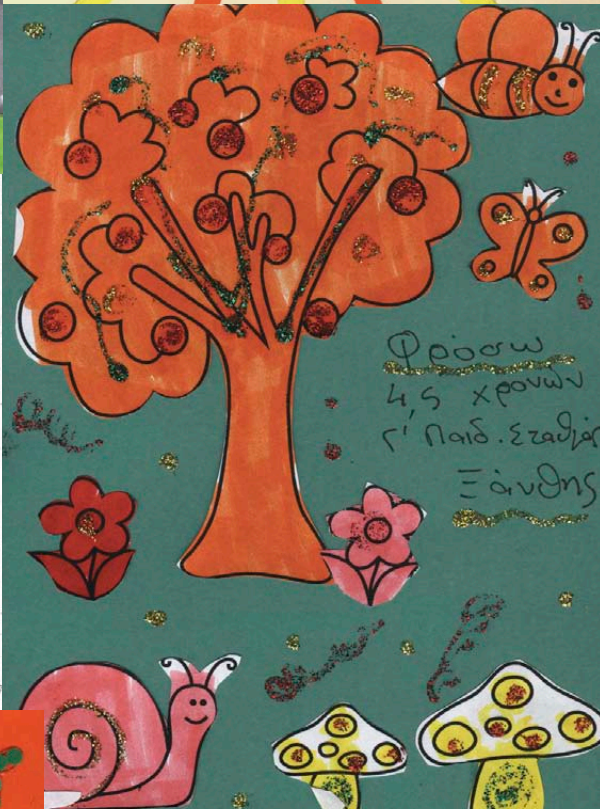
Κωδ.: 7869

Αγαπητέ κ. Πρωθυπουργέ.

Σας χαιρετώ, αν και γιηρός
προσπαθώ να βοηθήσω το περιβά-
λλον και για αυτό επιχίρω να πησώ
τους μεγαλύτερους να βοηθήσουν
και αυτοί. Πησέλω πως εσείς θα μπο-
ρούσατε να κάνετε κάτι, βεβαίως
απαιτούμενα. Υπάρχουν πολλοί τρόποι
να το κάνετε. Δεν ξέρω πώς είναι
ο καλύτερος, αυτό το ξέρετε εσείς.
Εγώ θα σας παρακαλούσα πολύ
να κάνετε κάτι για την γη, το σπίτι
μας.

Η Ελλάδα βαιρίζεται πάνω σας
βουνεταυτίνος καταίνας
19 ετών

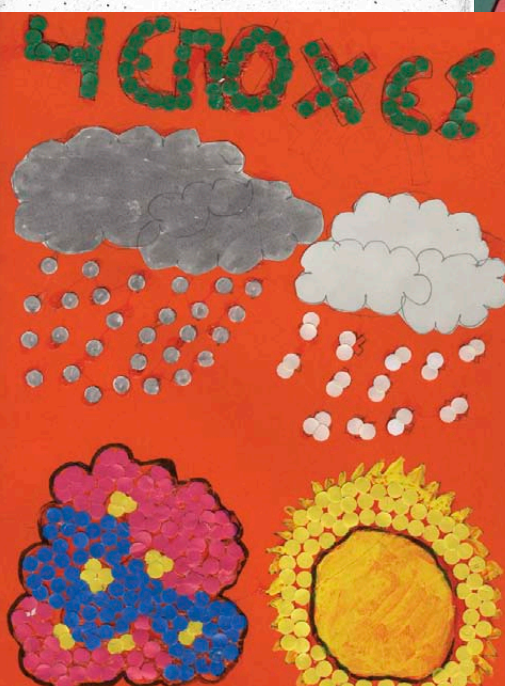

Κοπευχάγη:

Γράμμα των παιδιών
στον Πρωθυπουργό

Συνέντευξη:

Τίνα Μπιρμπίλη

Αγαπητοί φίλοι,

Πολύ, πραγματικά πολύ γεμάτο με δράσεις και επιτυχίες ήταν το τελευταίο τρίμηνο! Από πού να ξεκινήσει κανείς; Από την αρχή της σωτηρίας ενός κρητικού υγρότοπου που μέχρι πριν τρεις μήνες ήταν πνιγμένος στα μπάζα; Από τη διατύπωση κοινής πρότασης για ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας που υπέβαλαν στη νέα Υπουργό Περιβάλλοντος δέκα περιβαλλοντικές οργανώσεις; Ή από την ολοκλήρωση του Νομικού Οδηγού Προστασίας του Περιβάλλοντος που δουλέψαμε μαζί με τον Συνήγορο του Πολίτη και μοιράζουμε καθημερινά σε δεκάδες ενθουσιώδεις πολίτες, οργανώσεις και δημόσιες υπηρεσίες που αναζητούν τέτοιο πολύτιμο υλικό για τους αγώνες και τη δουλειά τους;

Μια πολύ ενθαρρυντική για όλους μας εξέλιξη ήταν η βράβευση της Νομικής μας Ομάδας Υποστήριξης Πολιτών από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στο πλαίσιο του προγράμματος επιβράβευσης του εθελοντισμού «Νησίδες Ποιότητας», το οποίο λειτουργεί με πρωτοβουλία της Κίνησης Πολιτών για μια Ανοιχτή Κοινωνία και του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού. Στο προηγούμενο τεύχος μας είχαμε παρουσιάσει την πολύ σημαντική δουλειά της Νομικής Ομάδας, τώρα είχαμε την τιμή και συγκίνηση να δούμε την επιβράβευσή της!

Τις μέρες όμως που θα διαβάζετε αυτό το τεύχος, θα έχει κριθεί η διάσκεψη κορυφής για την κλιματική αλλαγή στην Κοπεγχάγη. Τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, το WWF έχει δώσει αγώνα για την καλύτερη δυνατή έκβαση των κρίσιμων διαπραγματεύσεων για το μέλλον του πλανήτη. Τα μηνύματα που λαμβάνουμε τώρα, αρχές του Δεκέμβρη, είναι ανάμικτα. Ελπίζουμε όμως πάντα και θα συνεχίσουμε να δίνουμε τη δική μας μάχη για το καλύτερο!

Πριν σας ευχηθώ πολύ καλές και ευτυχισμένες γιορτές, θέλω να σας κρατήσω σε εγρήγορση και αναμονή για την πολύ δυναμική συνέχεια της δουλειάς μας: μέσα στο επόμενο τρίμηνο αναμένουμε πολύ κρίσιμες εξελίξεις στον πολυετή αγώνα μας κατά της εκτροπής του Αχελώου, ανυπομονούμε να διαβάσουμε το «Κόκκινο Βιβλίο» για τα απειλούμενα είδη ζώων της Ελλάδας, την έκθεση αποτελεσμάτων της επιστημονικής δουλειάς μας για το τσακάλι και το ελάφι, ενώ σύντομα θα λειτουργήσουμε και ένα μπλογκ όπου θα μπορείτε να διαβάζετε την καθημερινότητα των ανθρώπων μας στο πεδίο.

Με πολλές ευχαριστίες για τη σταθερή σας υποστήριξη προς το WWF, πολλές θερμές ευχές για τις γιορτές και σιγουριά ότι ο νέος χρόνος θα έχει πολλή δουλειά και επιτυχίες, για ένα ζωντανό πλανήτη!

Δημήτρης Καραβέλλας

Ευχαριστούμε

την εταιρεία Μιχάλης Ορφανός ΑΕΒΕ - Γραφικές Τέχνες για τη δωρεάν εκτύπωση του περιοδικού!

Τριμηνιαία έκδοση του WWF Ελλάς

Τεύχος 17, Δεκέμβριος - Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2010

Εξωφύλλο: Οι παιδικές κάρτες για τον Πρωθυπουργό

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

WWF Ελλάς,
Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα,
τηλ.: 210 33 14 893, fax: 210 32 47 578

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημήτρης Καραβέλλας
Φιλελλήνων 26, 105 58 Αθήνα,
τηλ.: 210 33 14 893, fax: 210 32 47 578

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Γιώργος Βελλίδης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Δημήτρης Καραβέλλας, Θεοδότα Νάντσου,
Ιάσοντας Κάντας, Άννα Κάββουρα, Γιώργος Βελλίδης,
Μάριος Βόντας.

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:

Έμιλυ Κερν, Δέσποινα Τζιάλλα, Νίκος Γεωργιάδης,
Εύη Κορακάκη, Κώστας Ποϊραζίδης, Παναγιώτης
Λατσούδης, Αντώνης Μαρτίνης.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ-ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΚΙΤΣΑ

Μάριος Βόντας

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΡΦΑΝΟΣ ΑΕΒΕ, Γραφικές Τέχνες,
Έβδομη οδός 9, ΒΙΟ.ΠΑ. Άνω Λιοσίων 133 41
τηλ.: 210-2513308, fax.: 210-2532526

© Copyright WWF Greece, 2010.

Για αναδημοσίευση κειμένων
από τον ΖΩΝΤΑΝΟ ΠΛΑΝΗΤΗ
απαιτείται προηγουμένως άδεια του εκδότη.
Η αναδημοσίευση φωτογραφιών απαγορεύεται.

SGS - COC - 2038

Ο Ζωντανός Πλανήτης τυπώνεται
σε 100% μη χλωριωμένο χαρτί
Bianco Flash Master 110 gsm,
που προέρχεται από χαρτοπολτό
πιστοποιημένης ξυλείας FSC
σε ποσοστό >30%.

Χειμώνας 2009-2010

για ένα
ζωντανό πλανήτη

νέα της οργάνωσης

eco
topten.gr

**Όταν αγοράζω, σκέφτομαι
το περιβάλλον!**

Αναρωτηθήκατε ποτέ αν υπάρχει η δυνατότητα να γνωρίζετε τα προϊόντα που καταναλώνουν τη λιγότερη δυνατή ηλεκτρική ενέργεια, πριν προχωρήσετε σε κάποια αγορά; Ναι, πλέον υπάρχει! Το WWF Ελλάς παρουσίασε τον Νοέμβριο, το EcoTorten (www.ecotopten.gr), το πρώτο ελληνικό διαδικτυακό εργαλείο για αγορές «υπέρ» του περιβάλλοντος και... της τσέπης μας!

Πρώτο βήμα οικολογίας είναι η οικονομία! Αποφασίζουμε λοιπόν, ότι δεν αγοράζουμε κάτι που δεν χρειαζόμαστε πραγματικά, καθώς κάθε προϊόν έχει συγκεκριμένο περιβαλλοντικό κόστος που αφορά συνολικά τον κύκλο ζωής του, από την παραγωγή μέχρι την απόσυρση. Αν λοιπόν κρίνετε ότι χρειάζεστε πραγματικά να αγοράσετε μια ηλεκτρική συσκευή, τότε προχωρήστε στο επόμενο βήμα και επισκεφθείτε το eco-topten!

Μέσα από τη νέα ιστοσελίδα μπορείτε να ενημερωθείτε, με ένα απλό «κλικ», για τα ενεργειακά αποδοτικότερα προϊόντα που κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά.

Στην πρώτη φάση λειτουργίας του, το EcoTorten παρουσιάζει ψυγεία και αυτοκίνητα. Στη συνέχεια, όμως, θα εμπλουτιστεί με περισσότερα προϊόντα και θα καλύπτει διάφορες κατηγορίες, όπως επιπλέον «λευκές συσκευές» και συσκευές γραφείου.

www.ecotopten.gr

Αλλαγή προέδρου στο Δ.Σ. του WWF Ελλάς

Από την 1η Νοεμβρίου, πρόεδρος του Δ.Σ. του WWF Ελλάς ανέλαβε ο Λεωνίδας Λουλούδης, τακτικός καθηγητής και αντιπρύτανης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο Λεωνίδας Λουλούδης, ο οποίος έχει μακρά συνεισφορά στην ανάπτυξη του οικολογικού κινήματος της χώρας, είναι φίλος και συνεργάτης της οργάνωσης από την εποχή της ίδρυσής της, καθώς και ενεργό μέλος του Δ.Σ. και της επιστημονικής επιτροπής της. Ο κ. Λουλούδης ψηφίστηκε ομόφωνα από το Δ.Σ. για τη θέση του Προέδρου, την οποία διατηρούσε από το 2006 η κα. Αθηνά Δεσύπρη. Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. παραμένει ο κ. Βρασίδης Ζάβρας και Γραμματέας ο κ. Δημήτρης Βλαστός.

Η μέρα που σώθηκε ένας βιότοπος στην Κρήτη

Οι προσπάθειες του WWF Ελλάς για την προστασία των νησιωτικών υγροτόπων φέρνουν ήδη τα πρώτα απτά και εντυπωσιακά αποτελέσματα. Στις 7 Σεπτεμβρίου του 2009, άρχισε να ξεμπαζώνεται ο μοναδικός φυσικός υγρότοπος του Δήμου Σούδας στην Κρήτη: η εκβολή του ποταμού Μορώνη.

«Τους επόμενους μήνες θα ελευθερωθούν ακόμα 20 στρέμματα. Οι μπουλντόζες - αυτήν τη φορά - ανοίγουν τον «δρόμο» για την επιστροφή της ζωής στον Μορώνη», δήλωσε φανερά ικανοποιημένος από αυτήν την εξέλιξη, ο υπεύθυνος του προγράμματος νησιωτικών υγροτόπων, Καλούστ Παραγκαμιάν.

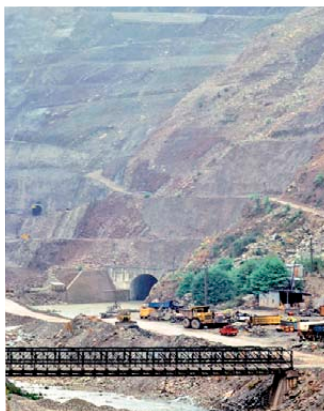
Πριν από έναν αιώνα, το εκβολικό σύστημα του ποταμού Μορώνη είχε έκταση μεγαλύτερη από 1.500 στρέμματα. Την τελευταία εικοσαετία όμως, το συστηματικό μπάζωμα της εκβολής και η δόμηση είχαν ουσιαστικά μετατρέψει τον ποταμό Μορώνη σε χαντάκι. Τώρα όμως, μέσα από την πρωτοβουλία του WWF Ελλάς και τη στήριξη των τοπικών φορέων, η αποκατάσταση του υγροτόπου είναι ορατή.

νέα της οργάνωσης

Αγώνας για να σταματήσει το έγκλημα στον Αχελώο!

Ο μακροχρόνιος δικαστικός αγώνας μας για να σταματήσει το έγκλημα της εκτροπής του Αχελώου συνεχίζεται! Σε συνεργασία με τις περιβαλλοντικές οργανώσεις Δίκτυο Μεσόγειος SOS, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, το WWF Ελλάς υπέβαλε στο Συμβούλιο της Επικρατείας αίτηση ακύρωσης των καταστροφικών έργων που συνεχίζονται στη Συκιά, στην καρδιά της Νότιας Πίνδου.

Όπως έχουν επανειλημμένα τονίσει οι οργανώσεις, οι κίνδυνοι και το κόστος που συνεπάγεται η ολοκλήρωση και λειτουργία του φράγματος στη Συκιά, αλλά και συνολικά το εγχείρημα της εκτροπής του Αχελώου είναι τόσο σοβαρά, ώστε η αγνόησή τους ισοδυναμεί με ασυγχώρητο έγκλημα σε βάρος του ελληνικού λαού.

© Βασίλης ΚΑΤΣΟΥΓΙΑΣ / WWF Ελλάς

Ο αγώνας των οργανώσεων ξεκίνησε το 1992 και έχει μέχρι σήμερα δικαιωθεί έξι φορές από το ανώτατο ελληνικό δικαστήριο, το ΣτΕ. Παρόλα αυτά, τα έργα προχωρούν, πάντα με τεράστιο οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος, χωρίς να τεκμηριώνεται από πουθενά ότι έτσι θα λυθεί το πρόβλημα κακοδιαχείρισης του νερού στον θεσσαλικό κάμπο. Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί περίπου το 40% του έργου, έχουν ξοδευθεί περισσότερα από 400 εκατ. ευρώ μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια και το σημαντικό οικοσύστημα

της περιοχής έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα. Όμως, ποτέ δεν είναι αργά. Τα έργα πρέπει να σταματήσουν τώρα και να ξεκινήσει επιτέλους ο σχεδιασμός για μια πραγματικά βιώσιμη και ολοκληρωμένη λύση στο αρδευτικό πρόβλημα της Θεσσαλίας.

Η γνώση «οδηγός» για την προστασία του περιβάλλοντος

Το WWF Ελλάς, με την ευγενική χορηγία της EUROBANK EFG, υλοποιεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την κωδικοποίηση και διάχυση τεχνογνωσίας που αφορά στην αντιμετώπιση τοπικών περιβαλλοντικών προβλημάτων και τη λειτουργία των περιβαλλοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Στο πρόγραμμα αυτό, εντάσσεται η παραγωγή δέκα εγχειριδίων με γενικό τίτλο «Οδηγός για το Περιβάλλον» και η αντίστοιχη οργάνωση ειδικών εργαστηρίων για μέλη ΜΚΟ σε τέσσερις μεγάλες πόλεις της χώρας.

Στόχος των συγκεκριμένων οδηγών είναι να προσφέρουν ευνότητα και άμεση πληροφόρηση στους ανθρώπους των ΜΚΟ, αλλά και σε κάθε άλλο ενεργό πολίτη σε ολόκληρη τη χώρα. Οι συγγραφείς των οδηγών είναι καταξιωμένοι επιστήμονες στο αντικείμενό τους και έχουν τις απαραίτητες θεωρητικές αλλά και πρακτικές γνώσεις στα επιμέρους θέματα.

Μέχρι στιγμής έχουν εκδοθεί οι εξής οδηγοί: 1. Οργάνωση και λειτουργία περιβαλλοντικών οργανώσεων, 2. Διαχείριση απορριμμάτων, 3. Νομικός Οδηγός, 4. Δασοπροστασία και δασοπυρόσβεση, 5. Πράσινο και ελεύθεροι χώροι στην πόλη και 6. Εξεύρεση πόρων από περιβαλλοντικές ΜΚΟ.

Εντός του 2010 θα εκδοθούν οδηγοί για τον Τουρισμό, τον Αέρα, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και το Νερό. Τους οδηγούς μπορείτε να τους βρείτε στα γραφεία μας, ή στην ιστοσελίδα μας (www.wwf.gr). Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στον Ηλία Τζηρίτη, στο τηλ. 210-3311988 (εσωτ. 129) και στο e.tziritis@wwf.gr.

Eurobank EFG

Το πρόγραμμα «Οδηγοί για το περιβάλλον: 10 εγχειρίδια για την ενδυνάμωση περιβαλλοντικών ΜΚΟ και εθελοντικών ομάδων» πραγματοποιείται με την ευγενική χορηγία της Eurobank EFG.

νέα της οργάνωσης

Το κόκκινο βιβλίο

Ολοκληρώθηκε ο Κόκκινος Κατάλογος των ζώων της Ελλάδας στον οποίο καταγράφεται η κατάσταση και οι τάσεις σπονδυλόζων (ψάρια, αμφίβια, ερπετά, πουλιά και θηλαστικά) αλλά και, για πρώτη φορά στη χώρα μας, ασπόνδυλων (σαλιγκάρια, λεπιδόπτερα, ορθόπτερα, αράχνες, κ.ά) ειδών.

Τα είδη εξετάστηκαν με βάση ποσοτικά και διεθνώς αποδεκτά κριτήρια που σχετίζονται με το μέγεθος του πληθυσμού τους, την έκταση της περιοχής όπου απαντώνται, και τον κύκλο ζωής τους. Με αυτό τον τρόπο ο Κόκκινος Κατάλογος που περιλαμβάνει πληροφορίες για όλα τα είδη που αξιολογήθηκαν, και το Κόκκινο Βιβλίο που αφορά τα είδη που κινδυνεύουν, μπορούν να αποτελέσουν πολύ σημαντικά εργαλεία στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα.

Συνολικά το 15% των ειδών σπονδυλόζων της Ελλάδας εντάσσεται σε κατηγορία κινδύνου (Κρισίμως Κινδυνεύοντα, Κινδυνεύοντα και Τρωτά), είναι δηλαδή πιθανό να εξαφανιστούν στο βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο μέλλον. Από τα είδη που αξιολογήθηκαν προκύπτει ότι περισσότερο απειλούνται τα ψάρια του γλυκού νερού και τα αμφίβια, καθώς σε κατηγορία κινδύνου εντάσσεται σχεδόν το 37% και το 27% του συνόλου αντίστοιχα. Κυριότερη απειλή για όλα τα είδη θεωρείται η απώλεια και υποβάθμιση των ενδιατημάτων τους. Για είδη με περιορισμένη εξάπλωση, όπως είναι πολλά ενδημικά, ακόμη και τοπικές αλλαγές μπορεί να είναι μοιραίες. Όσον αφορά τα απαιτούμενα μέτρα διατήρησης, έντονα προβάλλει η ανάγκη για εφαρμογή της νομοθεσίας και η ανάπτυξη διαχειριστικών σχεδίων. Σημαντικές είναι και

οι δράσεις ενημέρωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά ομάδες όπως τα ψάρια ή τα ερπετά.

Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας πολλών ερευνητών, πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ινστιτούτων και μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων, υπό την επιστημονική επίβλεψη της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας. Υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον» 2000-2006, μέτρο 5.2 «Περιβαλλοντική Ευαισθητοποίηση», που χρηματοδοτήθηκε σε ποσοστό έως 80% το ανώτερο από το ΕΤΠΑ και το υπόλοιπο ποσοστό από Εθνικούς Πόρους.

Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στο WWF Ελλάς στο 210-3314893, κα Παναγιώτα Μαραγκού

Δέκα οργανώσεις υψώνουν ασπίδα για τη βιοποικιλότητα

Δέκα περιβαλλοντικές οργανώσεις επεξεργάστηκαν και διατύπωσαν ολοκληρωμένη πρόταση για την αποτελεσματική προστασία του βιολογικού πλούτου της Ελλάδας. Η πρόταση επιδόθηκε στην Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κυρία Τίνα Μπιρμπίλη, λίγες μόλις μέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων της.

Η κοινή πρόταση των οργανώσεων WWF Ελλάς, Greenpeace, Αρκτούρος, Αρχέλων, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, ΜΟΠ, Καλλιστώ και Δίκτυο Μεσόγειος SOS, προτείνεται ως βάση διαλόγου για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού θεσμικού πλαισίου προστασίας του βιολογικού πλούτου της χώρας. Ενός φυσικού πλούτου που απειλείται εξαιτίας μεγάλων πιέσεων αλλά και δεκαετιών κοινωνικής και πολιτικής απαξίωσης.

Σε 18 κεφάλαια, η πρόταση συμπληρώνει σημαντικά κενά στην υπάρχουσα νομοθεσία, εκσυγχρονίζει υφιστάμενες διατάξεις και ενισχύει το υπάρχον νομικό καθεστώς. Είναι η πρώτη φορά που κατατίθεται ολοκληρωμένη κοινή πρόταση περιβαλλοντικών οργανώσεων για συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις, με στόχο την προστασία του βιολογικού μας πλούτου.

Πρόταση

για ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας

Οκτώβριος 2009

ΕΚΛΙΠΟΝΤΑ

ΕΚΛΙΠΟΝΤΑ
ΣΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΦΥΣΗ

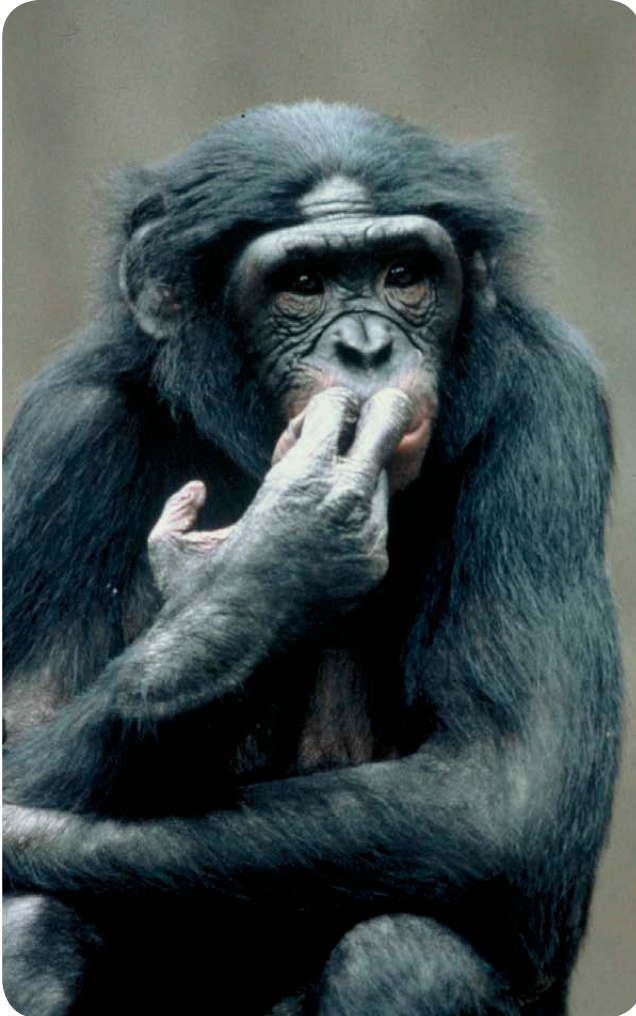
ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ
ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝΤΑ

ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΝΤΑ

ΤΡΩΤΑ

ΧΑΜΗΛΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ

ΑΝΕΠΑΡΚΩΣ
ΓΝΩΣΤΑ

Μπονόμπο (*Pan paniscus*)

Οι πιο κοντινοί μας συγγενείς στο ζωικό βασίλειο ζουν στα τροπικά δάση του Κονγκό.

Οι διαφορές των μπονόμπο με τους κοινούς χιμπατζήδες είναι μικρές. Οι πρώτοι έχουν μακρύτερα πόδια, κοντύτερα χέρια και πιο στενό θώρακα. Είναι γενικότερα πιο μικρόσωμοι με πιο στρογγυλό κρανίο και επίπεδο πρόσωπο. Κάποια ακόμα καθοριστικά χαρακτηριστικά αυτού του είδους είναι το μαύρο πρόσωπο με τα κόκκινα χείλη και η φουντωτή ουρά στους ενήλικες – οι χιμπατζήδες έχουν αυτό το χαρακτηριστικό μόνο στην παιδική ηλικία. Η γούνα τους είναι μαύρη, μα όταν οι μπονόμπο γερνούν, πολλές φορές γίνεται γκριζα.

Είναι πολύ κοινωνικά ζώα και ζουν σε κοινωνίες ως και 120 ατόμων. Ζουν όμως και σε υποομάδες, που συνήθως απαρτίζονται από 2-15 άτομα. Αν και πολλές φορές συναντάμε διαφορετικές υποομάδες να ψάχνουν μαζί για τροφή, αποφεύγουν να βρίσκονται κοντά μεταξύ τους, γιατί αυτό συχνά οδηγεί σε σοβαρούς καυγάδες.

Τα θηλυκά ωριμάζουν σεξουαλικά σε ηλικία 12 ετών. Καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους θα γεννήσουν 5 με 6 μικρά (ένα μικρό τη φορά), τα οποία θα φροντίσουν μέχρι αυτά να φτάσουν στην ηλικία των 5 ετών. Τα αρσενικά μικρά μένουν κοντά στην ομάδα της μητέρας για όλη τους τη ζωή, αντίθετα με τα θηλυκά που όταν ωριμάσουν αναζητούν τη νέα τους ομάδα.

Η κύρια τροφή των μπονόμπο είναι φρούτα, φύλλα και ρίζες. Έχει παρατηρηθεί ότι τρέφονται επίσης με μικρά θηλαστικά, αν και δεν έχει αποδειχθεί αν κυνηγάνε για κρέας.

Το 2002, το WWF ξεκίνησε ένα νέο πρόγραμμα προστασίας όλων των μεγάλων πιθήκων, συμπεριλαμβανομένων και των μπονόμπο. Ο μακροπρόθεσμος στόχος του προγράμματος είναι να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα όλων των πληθυσμών, αυτών των τόσο συγγενών μας ειδών.

Επιστημονικό όνομα: *Pan paniscus*.

Πληθυσμός στην άγρια φύση: 10.000 – 50.000 άτομα

Βιότοπος εξάπλωσης: Κεντρική Αφρική, Κονγκό

Κύριες απειλές: Παράνομο κυνήγι για χρήση σε παραδοσιακή ιατρική και μαγεία, καταστροφή του βιοτόπου τους.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: © WWF-Canon / Russell A. MITTERMEIER

Αν θέλετε περισσότερες πληροφορίες για τα απειλούμενα είδη του πλανήτη, επισκεφτείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.iucnredlist.org/>

Το θέμα είναι

Η ιδανική Συνθήκη της Κοπεγχάγης

Τη στιγμή που γραφόταν αυτό το κείμενο, δεν είχε ξεκινήσει η Συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης. Επομένως δεν ήταν γνωστό το αποτέλεσμα αυτής. Σε κάθε περίπτωση, θεωρήσαμε σκόπιμο να σας ενημερώσουμε για τα βασικά στοιχεία που θα έπρεπε να περιέχει μια ΚΑΛΗ συμφωνία της Κοπεγχάγης.

Ελπίζουμε ότι η λήξη της Συνδιάσκεψης θα μας βρει με μια συμφωνία που δεν θα απέχει σημαντικά από όσα θα διαβάσετε πιο κάτω.

Τι πρέπει να γίνει

Ο περιορισμός της αύξησης της θερμοκρασίας κάτω από τους 2°C θεωρείται το κρίσιμο σημείο που δεν πρέπει να ξεπεραστεί, καθώς διαφορετικά, οι επιπτώσεις θα είναι ραγδαίες και δραματικές. Όλα σχεδόν τα κράτη του κόσμου έχουν δεχθεί ότι αυτό δεν πρέπει να συμβεί, παρόλα αυτά όμως το επίπεδο φιλοδοξίας στις διαπραγματεύσεις για το κλίμα παραμένει μη ικανοποιητικό.

Λίγες μέρες πριν τη Συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) του κόσμου απέδειξαν ότι η επίτευξη μιας καλής συμφωνίας για το κλίμα είναι δυνατόν να επιτευχθεί. Οι ΜΚΟ προχώρησαν στη σύνταξη μιας αναλυτικής νέας «Συνθήκης της Κοπεγχάγης για το κλίμα», όπου περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία νομικού, πολιτικού, κοινωνικού, οικονομικού και τεχνικού περιεχόμενου που απαιτούνται προκειμένου να αποτραπούν οι χειρότερες επιπτώσεις από τις κλιματικές αλλαγές.

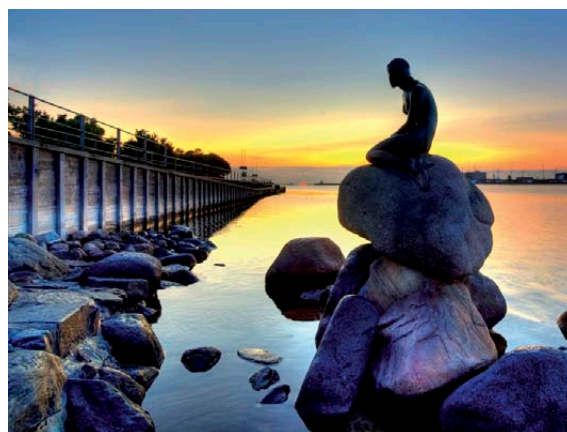
Τα κομβικά σημεία της πρότασης των ΜΚΟ για τη «Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το κλίμα» είναι τα εξής:

- Η ύπαρξη μιας ισχυρής, νομικά δεσμευτικής συμφωνίας για το κλίμα, που θα καλύπτει την περίοδο 2013-2017, τροποποιώντας το Πρωτόκολλο του Κιότο και διαμορφώνοντας το νέο Πρωτόκολλο της Κοπεγχάγης.
- Η διασφάλιση ότι οι παγκόσμιες εκπομπές θα κορυφωθούν ως το 2015 και μετά θα αρχίσουν γρήγορα να μειώνονται, με απώτερο σκοπό τη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών κατά τουλάχιστον 80% μέχρι το 2050, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.
- Η ρητή δέσμευση για σχεδόν μηδενικές εκπομπές των ανεπτυγμένων χωρών μέχρι το 2050, πράγμα που σημαίνει ότι, ως πρώτο βήμα, οι ανεπτυγμένες χώρες θα μειώσουν τις εκπομπές τους κατά 40% μέχρι το 2020 σε σχέση με το 1990.
- Η παράλληλη δέσμευση για περιορισμό του ρυθμού αύξησης των εκπομπών από τις αναπτυσσόμενες χώρες, που θα προέλθει μέσα από την υλοποίηση κατάλληλων και μετρήσιμων δράσεων μείωσης των εκπομπών.
- Η παροχή υποστήριξης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να μεταβούν σε οικονομίες χαμηλών εκπομπών άνθρακα, γεγονός που μεταφράζεται σε οικονομική υποστήριξη ύψους € 115 δις ετησίως για δράσεις μείωσης εκπομπών και προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος.
- Η ενσωμάτωση στόχου μείωσης των παγκόσμιων εκπομπών εξαπτίας της αποδόσωσης κατά τουλάχιστον 75% έως το 2020.
- Η ενσωμάτωση ενός παγκόσμιου Πλαισίου Δράσης για την Προσαρμογή, προκειμένου να ενισχυθούν οι διεθνείς δράσεις, να διευκολυνθεί ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων για την προσαρμογή και να υπάρξει ανταλλαγή εμπειρίας και γνώσεων ανάμεσα στα συμβαλλόμενα μέρη.
- Ο ορισμός ενός Στόχου Τεχνολογικής Ανάπτυξης, με συγκεκριμένα και μετρήσιμα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, όπως π.χ. η κάλυψη τουλάχιστον των 2/3 της παγκόσμιας ενεργειακής ζήτησης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ), το 2050.
- Η πρόβλεψη των εκπομπών από τη Ναυτιλία και την Αεροπλοΐα στους εθνικούς στόχους μείωσης των βιομηχανικών χωρών, με παράλληλη υιοθέτηση μέ-

τρων για τη μείωση των εκπομπών από αυτούς τους τομείς σε παγκόσμιο επίπεδο ή/και με τη δημιουργία μηχανισμών αποζημίωσης για τις χώρες που θα επηρεαστούν περισσότερο από αυτά τα μέτρα.

- Η δημιουργία ενός νέου «Οργανισμού της Κοπεγχάγης για το κλίμα», προκειμένου να εξασφαλιστεί η εκπλήρωση των στόχων των βιομηχανικών χωρών και η υλοποίηση των δράσεων προσαρμογής και μείωσης των εκπομπών στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η πλήρης πρόταση των ΜΚΟ μπορεί να αναζητηθεί στην ιστοσελίδα της οργάνωσης www.wwf.gr

© John NYBERG / SXC photos

Το πλαίσιο για μια καλή συνθήκη

Η ιδεατή Συνθήκη της Κοπεγχάγης για το Κλίμα, όπως περιγράφεται από τις ΜΚΟ, συνδυάζει την ανάγκη επείγουσας και φιλόδοξης δράσης για την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές και τις περικοπές εκπομπών -με γνώμονα τα επιστημονικά δεδομένα και την κοινωνική ισότητα- με την εξέλιξη της τεχνολογίας, τη διατήρηση των δασών και τη στροφή στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Συνθήκη των ΜΚΟ βασίζεται στην προϋπόθεση ότι όλοι οι λαοί, τα έθνη και οι διαφορετικές κουλτούρες έχουν δικαίωμα να επιβιώσουν, να αναπτυχθούν και να ξεφύγουν από τη φτώχεια. Για να γίνει εφικτή μια τέτοια συνεννόηση μεταξύ 192 χωρών θα χρειαστεί να μάθει ο κόσμος πώς να διαχειριστεί τον πλανήτη. Η αποτυχία επίτευξης μιας ισχυρής και αποτελεσματικής συμφωνίας στην Κοπεγχάγη, θα επιταχύνει την κατάρρευση των πιο αδύναμων κρατών, θα προκαλέσει πολέμους για τη διεκδίκηση φυσικών πόρων, κύματα προσφύγων και φυσικές καταστροφές. Μια επιτυχημένη συμφωνία στην Κοπεγχάγη θα είναι ένα μικρό βήμα για τις κυβερνήσεις, αλλά ένα τεράστιο άλμα για την ανθρωπότητα.

Η τελική συμφωνία θα πρέπει να ισορροπήσει την ανάγκη για βραχυπρόθεσμες δράσεις, τη μακροπρόθεσμη σταθερή κατεύθυνση και το όραμα σε σχέση με όλα τα στοιχεία του Σχεδίου Δράσης του Μπαλί και την αναγκαιότητα μιας νομικά δεσμευτικής διαδικασίας. Επίσης, οφείλει να είναι φιλόδοξη με γνώμονα όμως την προστασία των φτωχότερων. Με άλλα λόγια, οι φιλόδοξοι στόχοι δεν πρέπει να επιτευχθούν εις βάρος της ισότητας.

Το κοινό όραμα μια επιτυχημένης συμφωνίας δείχνει τον τρόπο, με τον οποίο η διεθνής προσπάθεια αντιμετώπισης των κλιματικών αλλαγών θα συνδυαστεί με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης. Περιγράφει τους μακροπρόθεσμους παγκόσμιους στόχους στους τέσσερις άξονες: μείωση εκπομπών, προσαρμογή, τεχνολογία και οικονομία δείχνοντας πώς μπορεί να γίνει η μεταστροφή σε μια ανάπτυξη μηδενικών εκπομπών μέσα στις επόμενες δεκαετίες, συμπεριλαμβανομένων των παγκόσμιων περικοπών εκπομπών τουλάχιστον κατά 80% κάτω από τα επίπεδα του 1990, ως το 2050.

Ο προϋπολογισμός άνθρακα

Ο φιλόδοξος στόχος της Κοπεγχάγης πρέπει να είναι ο περιορισμός της αύξησης της θερμοκρασίας σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα κάτω από τους 2°C, σε σύγκριση με την προβιομηχανική περίοδο, ώστε να αποφύγουμε τις καταστροφικές

κλιματικές αλλαγές. Για να επιτευχθεί αυτό, οι συγκεντρώσεις αερίων θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα δεν πρέπει να ξεπεράσουν μια συγκεκριμένη ποσότητα.

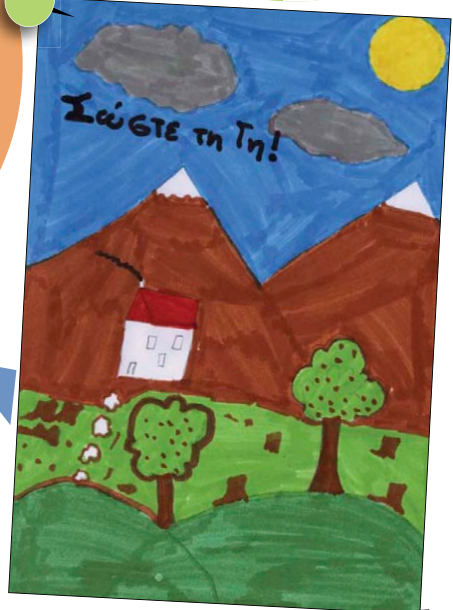
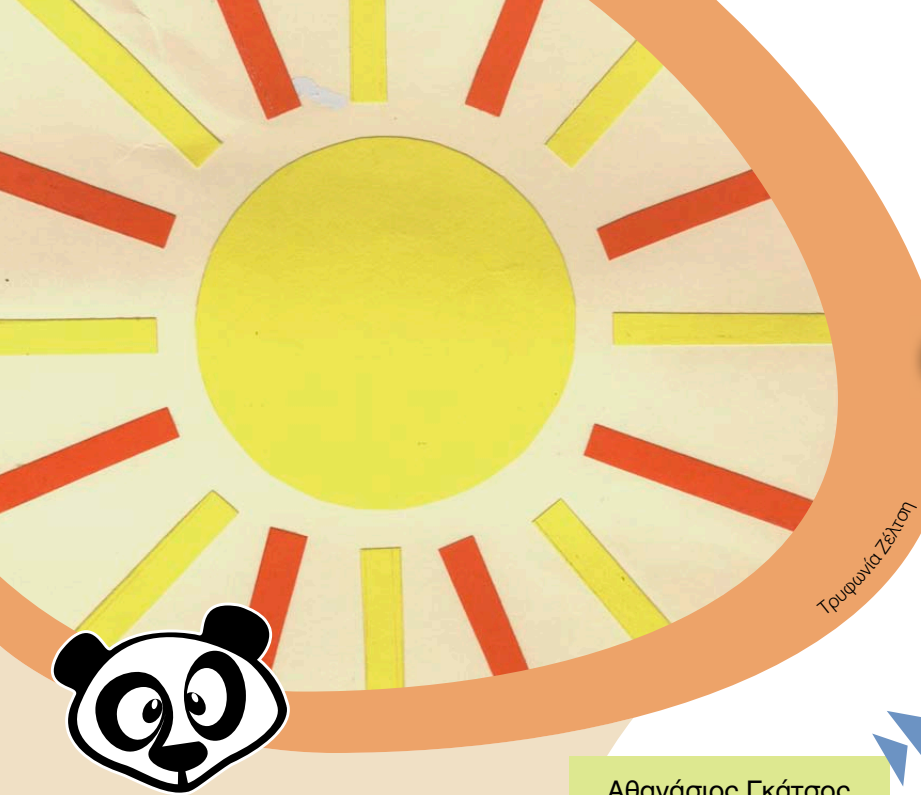
Ο προϋπολογισμός άνθρακα αντιστοιχεί ακριβώς στο σύνολο των αερίων του θερμοκηπίου που μπορεί να αντέξει ο πλανήτης πριν «γλιστρήσει» στην κλιματική αστάθεια. Με άλλα λόγια, ο παγκόσμιος προϋπολογισμός άνθρακα ορίζει -με βάση τα πιο πρόσφατα ευρήματα της επιστήμης- ποιο είναι το περιθώριο που απομένει για την έκλυση εκπομπών, προκειμένου η παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας να μην ξεπεράσει τους 2°C. Συνεπώς, πρέπει να παραμείνουμε εντός αυτού του προϋπολογισμού χωρίς να «ξοδέψουμε» περισσότερο απ' όσο πρέπει και χωρίς να «δανειστούμε» από τις επόμενες γενιές.

Ο ετήσιος παγκόσμιος προϋπολογισμός άνθρακα από όλες τις πηγές αερίων του θερμοκηπίου το 2020 δεν πρέπει να είναι υψηλότερος από 36,1 γιγατόνους (Gt) CO₂e (CO₂e = ισοδύναμο διοξειδίου του άνθρακα, ώστε να υπάρχει ένα κοινό μέ-

τρο σύγκρισης όλων των αερίων θερμοκηπίου). Αυτό το νούμερο είναι σχεδόν ισοδύναμο με τα επίπεδα του 1990 και θα χρειαστεί να μειωθεί σε 7,2 Gt CO₂e το 2050. Με άλλα λόγια, απαιτείται μείωση κατά 80% από τα επίπεδα του 1990. Για να επιτευχθεί μια τέτοια ραγδαία μείωση, οι παγκόσμιες εκπομπές χρειάζεται να επιστρέψουν στα επίπεδα του 1990 ως το 2020.

Οι βιομηχανικές χώρες πρέπει να αναλάβουν πρώτες την ευθύνη μείωσης των εκπομπών τους και να υποστηρίξουν τις αναπτυσσόμενες, στην προσπάθειά τους να ακολουθήσουν μια αναπτυξιακή πορεία χαμηλού άνθρακα και να θωρακιστούν απέναντι στις αναπόφευκτες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών. Με τη σειρά τους οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να δεσμευθούν πως οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και η χρήση ορυκτών καυσίμων θα κορυφωθούν πριν από το 2020 και μετά θα μειωθούν σημαντικά.

Φωτογραφία: © Andrew Kerr / WWF-Canon

Αθανάσιος Γκάτσος

Κωνσταντίνος Κασινας

Γειά σας παιδιά!

Λοιπόν είστε αψίστεντοι!
Εγώ αν ήμουν ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας θα έκανα τα πάντα για να ικανοποιήσω όλα τα αιτήματα που γράφατε στις κάρτες σας για την προστασία του κλίματος! Και θα στόλιζα όλο το γραφείο μου με αυτές!

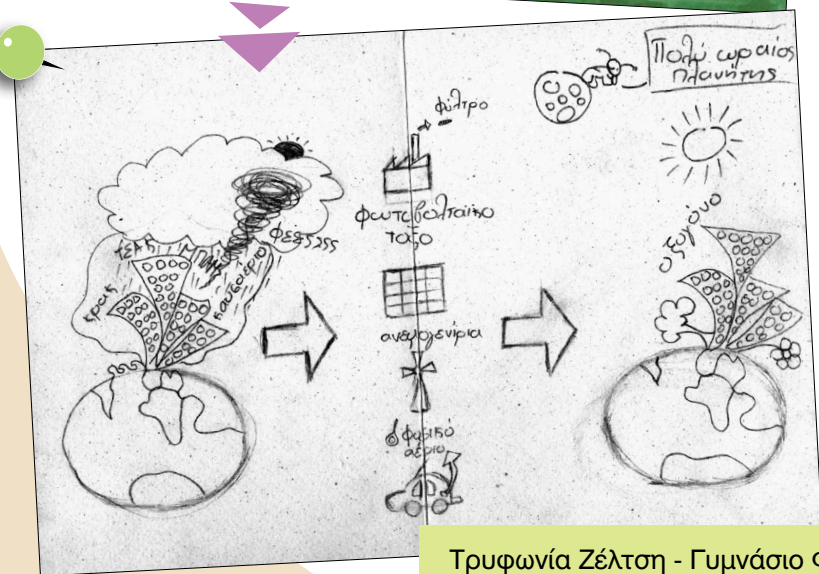
Και όχι γιατί ήταν εκατοντάδες οι κάρτες που στέλνατε όλο το Νοέμβριο στα γραφεία του WWF για να τις παραδώσουμε εμείς στον Πρωθυπουργό πριν να φύγει για την Κρίσιμη Συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης. Αλλά γιατί η έμφανισή σας ήταν φοβερή! Τώρα ξέρω ότι, όταν υπάρχει η ευκαιρία να αποφασίσουμε για ένα πιο δίκαιο κόσμο, όπως τώρα, μπορούμε καλύτερα από όλους να νιώσουμε τη φωνή σας, και να μεταφέρουμε με τον πιο αμώλο και αφοσιωμένο τρόπο το μήνυμά για την προστασία του πλανήτη.

Δεν μπορούσαμε να φιλοξενήσουμε όλες τις κάρτες σας σε αυτό το τεύχος! Θα ήθελα όμως να συγχαρώ όλους και καθέναν σας ξεχωριστά για κάθε ζωγραφιά και για κάθε μήνυμά που στείλατε. Ήταν όλα καταπληκτικά!

Συνεχίστε την καλή δουλειά στο πλευρό των μεγάλων. Είναι πολύτιμη ειδικά όταν αφορά το μέλλον, δηλαδή εσάς!

Ο φίλος σας το Πάντα

Τρυφωνία Ζέλτση - Γυμνάσιο Φούστανης

Αξιότιμη κύριε πρωθυπουργέ,

Σας στέλνω αυτή την κάρτα, για να σας ζητήσω να δώσετε ένα δυναμικό παρόν στην Παγκόσμια Συνδιάσκεψη του ΟΗΕ, για την κλιματική αλλαγή, που θα γίνει στην Κοπεγχάγη 7-18 Δεκεμβρίου.

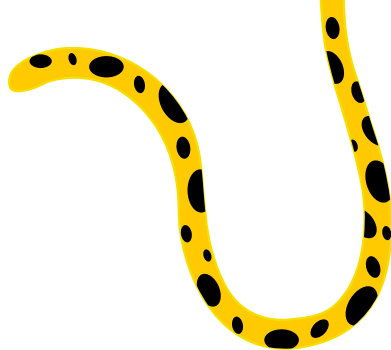
Η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων και της τεχνολογίας και η ανυπαρξία σεβασμού και ευαισθησίας προς τη φύση, οδήγησαν τη γη μας να εκπέμψει σήμα κινδύνου. Αυτό δίνεται με την άνοδο της θερμοκρασίας, με αποτέλεσμα την αλλοίωση των χαρακτηριστικών των εποχών. Με το λιώσιμο των πάγων, που συνεπάγεται την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Με τη μείωση του οξυγόνου, μέσα από τον ανησυχητικό μεγάλο αριθμό δασικών πυρκαγιών και με πολλούς ακόμα τρόπους.

Εξαιτίας λοιπόν της εικόνας αυτής, εμείς οι νέοι ανησυχούμε πολύ, βλέπουμε με απαισιοδοξία και φόβο το αύριο και διατάζουμε να οραματιστούμε και να σχεδιάσουμε την επόμενη μέρα. Θέλουμε έναν πλανήτη πιο ζωντανό και υγιή, ώστε να στηρίξουμε σ' αυτόν το μέλλον μας και τα όνειρά μας. Έκ μέρους όλων των μαθητών του Γυμνασίου Φούστανης και όλων των παιδιών, σας ζητάμε να παλέψετε για ένα καλύτερο αύριο! Θέλω να ελπίζω ότι θα τα καταφέρετε!!!

Τρυφωνία Ζέλτση
Από Γυμνάσιο Φούστανης
Αίμου Εξαπλατάνου
Ν. Πέλλας

Pandaμαζί!

Κατερίνα Ιωαννίδου

Σπύρος Φωτίου

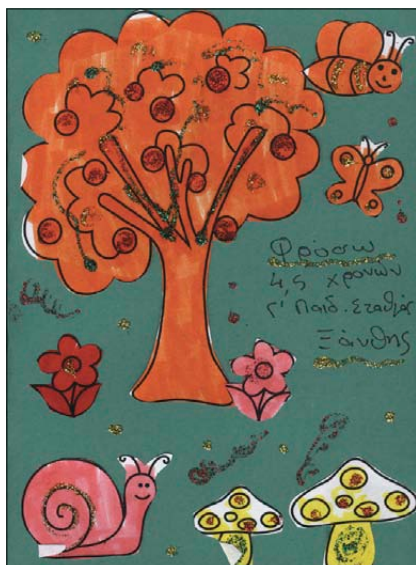
Κύριε Πρωθυπουργέ

Γνωρίζω για τη σύνοδο της Κοπεγχάγης, όπου θα λάβετε κι εσείς μέρος. Αν και μικρή γνωρίζω πάρα πολλά για τους κινδύνους που μας απειλούν από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. (φαινόμενο θερμοκηπίου, λιψώσιμο πάχυν κ.α)

Θα σας παρακαλούσαμε, μαζί με τους άλλους ηγέτες, να λάβετε σοβαρές αποφάσεις για τη σωτηρία της γης μας

μας το χρωστάτε

Ειρήνη Μπαζέλη

Φρόσω

Θέλω
να τα κάνετε
ΟΛΑ
και
ΤΩΡΑ!

Ιουλία Τσεκούρα

Μαριέττα Ξαγοράρη

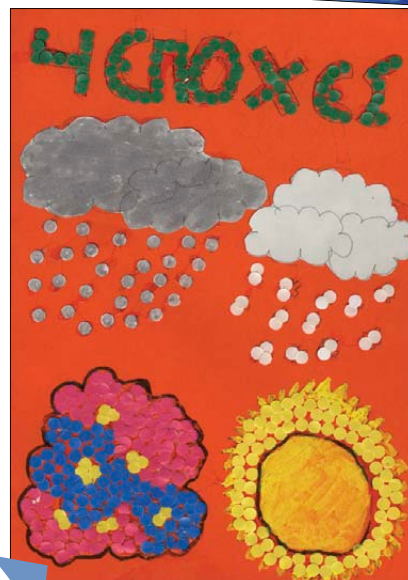
Σώστε τη γη.
Σώστε τη ΖΩΗ

«Αξιότιμε κ. Πρωθυπουργέ της Ελλάδας, Γνωρίζουμε όλοι μας πολύ καλά ότι ο πλανήτης μας κινδυνεύει. Το βλέπουμε, το ακούμε, το νιώθουμε καθημερινά. Τα πάντα αλλάζουν γύρω μας. Περιέχρες αλλαγές στο κλίμα, πλημμύρες, καύσινες, λιψώσιμο των πάχυν, ανέμοστρόβιλοι, τεράστιες πυρκαγιές, απότομες εναλλαγές θερμοκρασίας, από χειμώνα ζαφνικά καλόκαιρι. Πρέπει να ανεδράσουμε, πρέπει να αλλάξουμε και ιδιαίτερα εσείς, οι ηγέτες του κόσμου κ. Πρωθυπουργέ! Ακούσαμε από εσάς για την πράσινη ανάπτυξη, ξέρουμε την ευαισθησία σας για το περιβάλλον, για τα καμήνια, όλα αυτά θέλουμε και πιστεύουμε να γίνουν πράξη. Τηγαίνετε στην Κοπεγχάγη για την παγκόσμια συνδιάσκεψη για την κλιματική αλλαγή για να πείσετε και τους άλλους ηγέτες των κρατών και να τους πείτε πως τα παιδιά μας θέλουνε μία γη όμορφη όπως την ακούμε από τις ιστορίες των παππούδυν τους και όχι αυτή τη γη την οποία ζούμε εμείς!!!» Τολμήστε, αποφασίστε, νικήστε!

Καλή σας επιτυχία!!!

8ο δημοτικό σχολείο Σερρών

Βάσω

Ανάσα ζωής για την Καρδιά του Βόρνεο

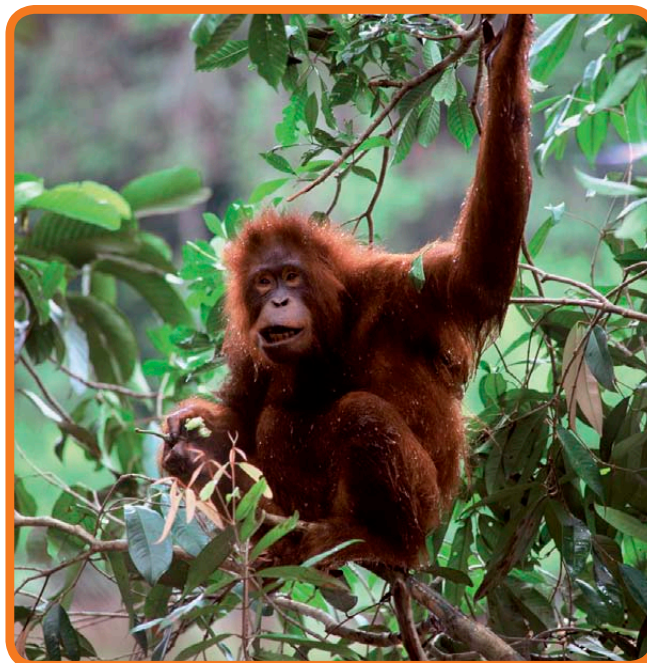
Περισσότερα από 1.000 εκτάρια υποβαθμισμένης γης στην Καρδιά του Βόρνεο πρόκειται να αποκατασταθούν και να αποτελέσουν βίοτοπο ουρακοτάγκων μετά από την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του WWF Μαλαισίας και της Πολιτείας της Σαμπάχ.

Το μνημόνιο αφορά ένα πενταετές πρόγραμμα το οποίο υλοποιείται με χρηματοδότηση ύψους 1,27 εκ. δολαρίων από τον Ιαπωνικό οργανισμό ΙΤΟΧΥ.

Η εν λόγω έκταση βρίσκεται στην περιοχή Ούλου Σεγκάμα, όπου πληθυσμοί ουρακοτάγκων ζούσαν αποκλεισμένοι, λόγω της υπερβολικής υλοτομίας και άλλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων, που έθεταν φραγμό στη μετακίνησή τους μέσα στο βίοτοπο.

Η συνεχιζόμενη υποβάθμιση της ποιότητας του βιοτόπου του ουρακοτάγκου, αναμένεται να οδηγήσει σε βαθμιαία μείωση του πληθυσμού του.

Ο επικεφαλής της πρωτοβουλίας του WWF για την Καρδιά του Βόρνεο, Άνταμ Τόμασεκ, συνεχάρη τον Κυβερνήτη της Πολιτείας του Σαμπάχ για τη δέσμευση της Πολιτείας να συνεργαστεί για την προστασία της περιοχής και ευχαρίστησε τον Ιαπωνικό οργανισμό για τη γενναϊόδωρη συμβολή του.

© Alain Compost / WWF-Canon

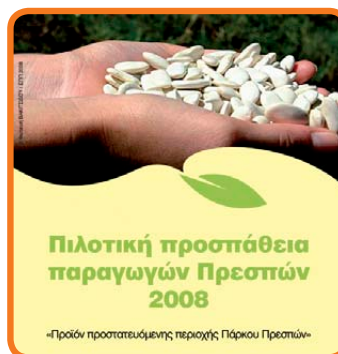
Όταν η Φύση και η Επιχειρηματικότητα συμβαδίζουν προς όφελος και των δύο

Φύση και Επιχειρηματικότητα θέλησε να συνδυάσει το εξαετές πρόγραμμα του WWF και το πέτυχε!! Από το 2003 έως τον Ιούλιο του 2009, πιλοτικά προγράμματα πράσινης επιχειρηματικότητας εφαρμόστηκαν σε 8 ευρωπαϊκές χώρες αποδεικνύοντας ότι η βιώσιμη «εκμετάλλευση» της φύσης ανοίγει νέους επιχειρηματικούς δρόμους. Business FROM and FOR Nature, όπως υπογράφει το ίδιο το πρόγραμμα.

Η Ελλάδα συμμετείχε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα με τα γνωστά φασόλια Πρεσπών.

Στόχος της εφαρμογής του προγράμματος στην Πρέσπα ήταν η δημιουργία μιας ειδικής περιβαλλοντικής σήμανσης με την ένδειξη: «Προϊόν Προστατευόμενης Περιοχής Πάρκου Πρεσπών», η οποία εξασφαλίζει την εφαρμογή πιο φιλο-περιβαλλοντικών μεθόδων καλλιέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές ανάγκες της περιοχής. Ταυτόχρονα,

η σήμανση αυτή, ως επιβράβευση, θα προσφέρει στους παραγωγούς ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την πώληση των προϊόντων τους στην αγορά. Η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών ανέλαβε την εφαρμογή του προγράμματος στην Πρέσπα. Η δράση εφαρμόστηκε πιλοτικά στο χωράφι, υπό την αιγίδα

του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών, με την εθελοντική συμμετοχή συνολικά 21 φασολοπαραγωγών σε 560 και 720 στρέμματα την καλλιεργητική περίοδο 2007 και 2008 αντίστοιχα. Η δράση ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2009, όπου η Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών παρέδωσε τα αποτελέσματα του προγράμματος στον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών για περαιτέρω επεξεργασία.

Εμπνευστής και χρηματοδότης του προγράμματος ONE EUROPE MORE NATURE ήταν το WWF Ολλανδίας.

Παιδικά βιβλία με βαρύ αποτύπωμα

Πρόσφατη έρευνα του WWF Γερμανίας αποδεικνύει ότι μεγάλο τμήμα τροπικών δασών μπορεί να αποψιλώνεται για την παραγωγή παιδικών Γερμανικών βιβλίων.

Καθώς η εγχώρια παραγωγή παιδικών βιβλίων όλο και λιγοστεύει, οι εκδοτικοί Γερμανικοί οίκοι στρέφονται στη χρήση χαρτοπολτού από την Ασία. Περισσότερα από το ένα τρίτο των βιβλίων που εξετάστηκαν εργαστηριακά, βρέθηκαν «θετικά» σε ίχνη από τροπική ξυλεία.

© Μάριος BONTAS / WWF-Ελλάς

© John E. Newby / WWF-Canon

«Διαλέξαμε ειδικά τα παιδικά βιβλία, καθώς 2 στα 3 από αυτά εισάγονται από την Κίνα και το χαρτί τους παράγεται από τροπικά δάση» δήλωσε ο Γιοχάνες Ζάνεν, δασολόγος του WWF Γερμανίας.

Το WWF Γερμανίας καλεί τους εκδοτικούς οίκους της χώρας να χρησιμοποιούν χαρτί με προδιαγραφές αειφορικής διαχείρισης δασών, καθώς και μη χλωριωμένα προϊόντα ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης.

Τεράστια οικολογική καταστροφή στη Μαδαγασκάρη

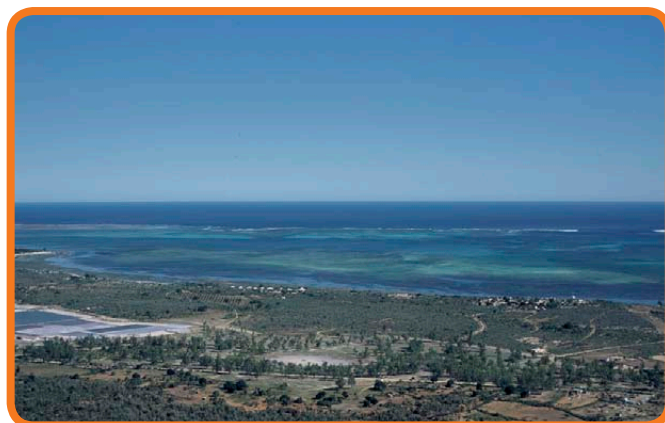
Μεγάλη ποσότητα τοξικών ουσιών διέρρευσε στις ακτές της νότιας Μαδαγασκάρης μετά από ναυάγιο πλοίου που έπλεε στην περιοχή, στο τέλος καλοκαιριού. Το μεγάλο αυτό περιβαλλοντικό ατύχημα έχει στοιχήσει ακριβά τόσο στις τοπικές κοινωνίες όσο και στη βιοποικιλότητα της περιοχής, σύμφωνα με έρευνες του WWF που ολοκληρώθηκαν τον προηγούμενο μήνα.

Το Τουρκικό σκάφος Γκιουσλέρ Άννα, μετέφερε 39.000 τόνους καθαρού φωσφόρου, 568 τόνους καυσίμων, 66 τόνους ντίζελ και 8.000 τόνους λιπαντικών. Όλες αυτές οι ποσότητες διέρρευσαν σταδιακά στον Ινδικό Ωκεανό και μάλιστα στη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου των φαλαινών και σε μια περιοχή που αποτελούσε μεταναστευτικό δίαυλο για τους ευάλωτους αυτούς γίγαντες των θαλασσών.

Σύμφωνα με την αναφορά του WWF, διαπιστώθηκε σοβαρή αύξηση στον αριθμό των φαλαινών που εξόκειλαν στα παράλια της περιοχής, καθώς και πολλαπλά προβλήματα υγείας σε περισσότερους από 40.000 κατοίκους της περιοχής.

Η τοπική οικονομία, η οποία βασίζεται κατά 40% στην αλιεία έχει και αυτή επηρεαστεί αρνητικά, καθώς οι επιπτώσεις στα θαλάσσια είδη είναι τραγικές.

«Το WWF ανησυχεί εξαιρετικά για τις επιπτώσεις του ναυαγίου στην παράκτια και θαλάσσια βιοποικιλότητα της περιοχής, τις απειλές στο οικοσύστημα και τις πιθανές απώλειες ανθρώπινων ζωών. Γι' αυτόν το λόγο αποφασίσαμε να χρηματοδοτήσουμε την αποστολή» δήλωσε ο Ολιβιέ Ραλισόν, συντονιστής του θαλασσίου προγράμματος του WWF για τον Ινδικό Ωκεανό.

© Tanya Petersen / WWF-Canon

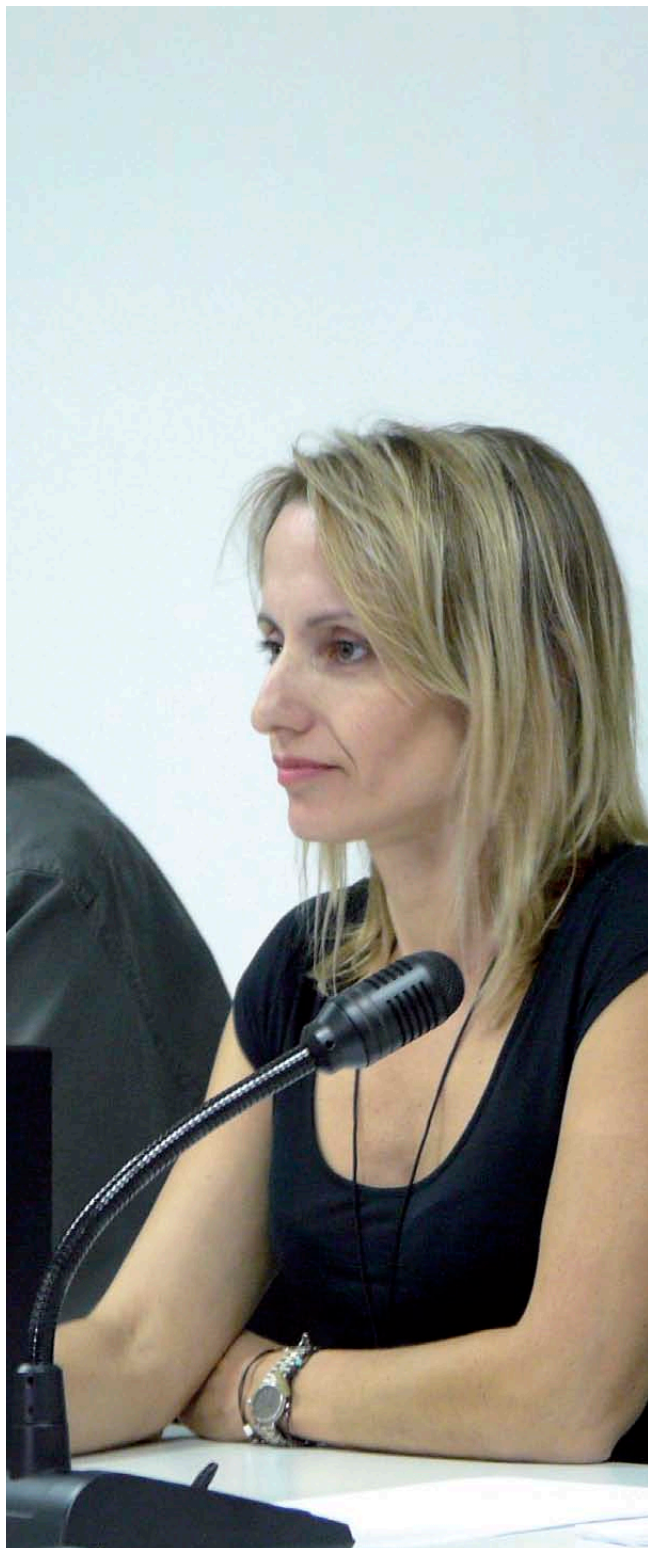
© Michel Gunther / WWF-Canon

φύση & θέσεις

Τίνα Μπιρμπίλη

Το γραφείο υπουργού στην οδό Αμαλιάδος 17, όπου και οι διευθύνσεις περιβάλλοντος και πολεοδομίας, ήταν για πολλά χρόνια έρημο, αφού η έδρα των υπουργών ΠΕΧΩΔΕ ήταν στο κτίριο της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων. Εκεί τώρα στεγάζεται η Τίνα Μπιρμπίλη, η πρώτη επικεφαλής του νέου Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) που υπόσχεται πολλά για το περιβάλλον, μέσα από τη συνέντευξη που έδωσε για τον «Ζωντανό Πλανήτη». Και επειδή όπως η ίδια μας είπε «το καινούριο υπουργείο θα κριθεί τελικά από τις πολιτικές επιλογές του», εμείς θα είμαστε εδώ για να παρακολουθήσουμε με ενδιαφέρον και αγωνία την πορεία του ΥΠΕΚΑ, εμμένοντας σταθερά στην ανάγκη για γενναίες πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που θα αναχαιτίσουν την περιβαλλοντική κρίση.

«για εμάς,
το περιβάλλον
δεν είναι μόδα»

«Το καινούριο υπουργείο
θα κριθεί τελικά από τις
πολιτικές επιλογές του.
Από τις πολιτικές και τους
ανθρώπους που ηγούνται
αυτών των επιλογών.»

Στο παλιό ΥΠΕΧΩΔΕ, τα δημόσια έργα είχαν «καταπιεί» το περιβάλλον και τη χωροταξία. Λαμβάνοντας ως δεδομένη τη βούλησή σας για ουσιαστική προστασία του περιβάλλοντος, πώς σχεδιάζετε να αποφύγετε αντίστοιχη κατάσταση όπου αυτή τη φορά ο οικονομικός κολοσσός που λέγεται «συμβατικές πηγές ενέργειας» και η μεταλλευτική δραστηριότητα θα υποσκελίσουν την περιβαλλοντική διάστασή τους;

Μα με αυτόν ακριβώς τον στόχο δημιουργήθηκε το νέο υπουργείο. Να «πρασινίσει» την ενέργεια που τώρα είναι μαύρη. Η ενέργεια δεν είναι εξ'ορισμού περιβαλλοντικά ασύμβατη, όπως για παράδειγμα το μπετόν και η ασφάλτος των μεγάλων δημόσιων έργων. Άρα, θα διαφωνήσω μαζί σας ως προς την παρομοίωση με το ΥΠΕΧΩΔΕ, αφού η ενέργεια πρέπει και μπορεί να είναι περιβαλλοντικά φιλική. Με αυτόν τον πολιτικό στόχο ξεκινήσαμε το νέο υπουργείο και με αυτόν τον στόχο προχωράμε σε ενεργειακό σχεδιασμό για σταδιακή απεξάρτηση από τα ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα, γενναία ενεργειακή εξοικονόμηση σε όλους τους τομείς και διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών στο εθνικό ενεργειακό μίγμα κατά 20% μέχρι το 2020. Παράλληλα και κάτω από το ίδιο υπουργείο, συνδέουμε τη νέα ενεργειακή πολιτική με σοβαρή δράση για προστασία του δασικού μας πλούτου, καθώς ένας από τους παγκόσμιους στόχους κατά της κλιματικής αλλαγής είναι να σταματήσει η αποδάσωση.

Το ίδιο ισχύει και για τη μεταλλευτική δραστηριότητα που εκτός από σημαντική οικονομική διάσταση έχει και εξίσου σημαντική περιβαλλοντική επίπτωση. Και εδώ μιλάμε για μια δραστηριότητα εκμετάλλευσης φυσικών πόρων και όχι για κατασκευαστική δραστηριότητα. Μια δραστηριότητα που πρέπει να συμμορφωθεί με αυστηρούς περιβαλλοντικούς κανόνες, τόσο κατά τη φάση της λειτουργίας, όσο και κατά τη φάση της αποκατάστασης.

Όμως τελικά τα πάντα εξαρτώνται από την πολιτική βούληση, δεν συμφωνείτε; Το καινούριο υπουργείο θα κριθεί τελικά από τις πολιτικές επιλογές του. Από τις πολιτικές και τους ανθρώπους που ηγούνται αυτών των επιλογών.

«...παραμένουμε
αταλάντευτοι στη θέση
μας «όχι λιθάνθρακας
– όχι πυρηνικά».

Κατά την τελετή παράδοσης καθηκόντων από τον τελευταίο Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, απαντήσατε σε σχετικό δικό του σχόλιο ότι «για εμάς, το περιβάλλον δεν είναι μόδα». Μας άρεσε αυτή η δήλωση! Πείτε μας, ποιο είναι το όραμά σας για μια «πράσινη» κοινωνία και οικονομία;

Η συγκεκριμένη δήλωση μου βγήκε αυθόρμητα, γιατί δεν μπορεί να λέγεται σε μια εποχή αδιαμφισβήτητης περιβαλλοντικής κρίσης, ότι η προστασία του περιβάλλοντος είναι απλά μόδα.

Οι παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν ώστε η χώρα να μπει σε περιβαλλοντικά βιώσιμη τροχιά αφορούν όλους τους τομείς και σίγουρα δεν είναι πάντα ανώδυνες. Θα υπάρξουν και συγκρούσεις. Συγκρούσεις όχι μόνο με όσους παρανομούν ή εγκληματούν σε βάρος του περιβάλλοντος, αυτή η σύγκρουση είναι αυτονόητη και επιβεβλημένη. Θα υπάρξουν συγκρούσεις και με όσους

έχουν συνηθίσει τα πράγματα ως έχουν. Με όσους δεν θέλουν να ξεφύγουμε από το περιβαλλοντικό αδιέξοδο παρόν πρότυπο που υπολογίζει την ανάπτυξη μόνο με βάση παραδοσιακούς οικονομικούς όρους όπως το ΑΕΠ και παραβλέπει το περιβαλλοντικό κόστος που τελικά θα είναι εκείνο που θα υποσκάψει την ίδια τη βάση της οικονομίας, δηλαδή το περιβάλλον μας και τους φυσικούς πόρους.

Η πρώτη σας επίσημη συνάντηση με περιβαλλοντικές οργανώσεις, λίγες μέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων σας, αφορούσε την παράδοση σε εσάς της πρότασης δέκα ΜΚΟ για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία της τόσο αγνοημένης βιοποικιλότητας. Με δεδομένο ότι το 2010 είναι Παγκόσμιο Έτος για τη Βιοποικιλότητα, ποιες κρίνετε ως επείγουσες προτεραιότητες, ώστε η Ελλάδα να κερδίσει το χαμένο έδαφος από την πολιτική απαξίωση δεκαετιών για τον βιολογικό της πλούτο;

Κατ' αρχήν, θέλω να ευχαριστήσω τις περιβαλλοντικές οργανώσεις για τη δουλειά που προσφέρουν στην κοινωνία όλα αυτά τα χρόνια, αλλά και για τη διάθεσή τους να προχωρήσουν σε τεκμηριωμένες προτάσεις για θεσμικές παρεμβάσεις προστασίας του

περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη πρόταση των 10 οργανώσεων σίγουρα αποτελεί μια βάση διαλόγου, ώστε να καταφέρουμε επιτέλους να διαμορφώσουμε ένα πραγματικά αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο για την προστασία του βιολογικού πλούτου της χώρας.

Ήδη θεωρώ εξαιρετικά σημαντική τη συνένωση των δασών και της βιοποικιλότητας κάτω από το ίδιο υπουργείο. Θυμάστε παλιά τι γινόταν με τις χαοτικές συναρμοδιότητες διαφορετικών υπουργείων γύρω από τα δάση, τις προστατευόμενες περιοχές, το κυνήγι και το παράνομο εμπόριο άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας. Τώρα αυτό τουλάχιστον το πρόβλημα φαίνεται να βάζουμε τη βάση για να το επιλύσουμε. Και ξεκινάμε να επεξεργαζόμαστε ένα νέο πλαίσιο για την προστασία των ενδημικών ειδών, αυτών δηλαδή των ζώων και φυτών που υπάρχουν μόνο στη χώρα μας, την καλύτερη οργάνωση των εθνικών πάρκων και των φορέων διαχείρισης, την ενίσχυση των δασικών υπηρεσιών και την αποτελεσματική θωράκιση των δασών από τις καταπατήσεις.

Σε όλους αυτούς τους τομείς υπάρχει εξαιρετική συνεργασία και με τα άλλα συναρμόδια υπουργεία, όπως το Προστασίας του Πολίτη που έχει την αρμοδιότητα της δασοπυρόσβε-

σης και της οργάνωσης του εθελοντισμού και το Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που έχει την εποπτεία των δασαρχείων, ώστε οι παρεμβάσεις για την προστασία του φυσικού χώρου και των οικοσυστημάτων και ειδών να είναι ολοκληρωμένη.

«Χρειάζεται εντατική δουλειά ώστε να μειωθεί το κλιματικό αποτύπωμα της χώρας και να επιτύχουμε έγκαιρη προσαρμογή...»

Στο κορυφαίο πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής, όπου δυστυχώς φαίνεται πως η πολιτική βούληση σε διεθνές επίπεδο υπολείπεται της επισημονικά τεκμηριωμένης ανάγκης για άμεσες και γενναίες πρωτοβουλίες, ποιες είναι οι δράσεις που σχεδιάζετε άμεσα να δρομολογήσετε, ώστε η Ελλάδα να μπει σε τροχιά μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών;

Έχουμε ήδη από την πρώτη μέρα ξεκινήσει τον σχεδιασμό που αποκαλούμε 20-20-20 μέχρι το 2020. Θέλουμε δηλαδή να πιάσουμε τον στόχο 20% εξοικονόμηση, 20% ΑΠΕ και 20% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2020. Με ομάδες εργασίας που έπιασαν δουλειά μόλις ανοίξαμε τις πόρτες του νέου υπουργείου σχεδιάζουμε τον νέο νόμο για τις ΑΠΕ και νέο πλαίσιο για γενναία ενεργειακή εξοικονόμηση παντού, ενώ παραμένουμε αταλάντευτοι στη θέση μας «όχι λιθάνθρακας – όχι πυρηνικά». Ειδικά όσον αφορά την προώθηση των ΑΠΕ, οι μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε είναι η διασύνδεση με τις Κυκλάδες, το ξεκαθάρισμα των εκατοντάδων αδειών που εκκρεμούν και αφορούν περίπου 7.000 MW, η σωστή χωροθέτηση των αιολικών πάρκων και η αύξηση της ευελιξίας του συστήματος ηλεκτροπαραγωγής, ώστε να αξιοποιηθεί με τον αποδοτικότερο τρόπο η ενέργεια από ΑΠΕ.

«...θα χρειαστούμε συμμαχία και με τους πολίτες, είτε συλλογικά είτε ατομικά.»

Σημαντική επίσης πρόκληση είναι και η προσαρμογή των οικοσυστημάτων και των φυσικών πόρων στις δυσμενείς συνθήκες που μας επιφυλάσσει η κλιματική αλλαγή. Ήδη βλέπουμε τις απορροές των μεγάλων ποταμών να μειώνονται, στοιχείο που αποτυπώθηκε και στη φετινή έκθεση του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης. Το 2007 είδαμε για πρώτη φορά τη φρίκη των μεγαπυρκαγιών, φαινόμενο που θεωρούμε ότι θα ενταθεί λόγω της κλιματικής αλλαγής. Και δεν θέλουμε να αρχίσουμε να βλέπουμε καταστροφές πολύτιμων βιοτόπων ή εξαφανίσεις ειδών χλωρίδας και πανίδας, των οποίων η αξία αυξάνεται ακόμα περισσότερο, αν σκεφτούμε ότι αποτελούν «φυσικό ανάχωμα» στην ένταση των νέων καιρικών συνθηκών.

Χρειάζεται εντατική δουλειά ώστε να μειωθεί το κλιματικό αποτύπωμα της χώρας και να επιτύχουμε έγκαιρη προσαρμογή, πάντα σε συντονισμό και στενή συνεργασία με όλα τα συναρμόδια υπουργεία και με κεντρική πολιτική κατεύθυνση από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό.

«...προβλέπουμε τη δημιουργία ειδικής υπηρεσίας κατεδάφισης αυθαιρέτων...»

Ένα από τα πιο ζωντανά κομμάτια της περιβαλλοντικά αγωνιζόμενης κοινωνίας είναι οι κινήσεις και οργανώσεις για το αστικό περιβάλλον. Ειδικά στην Αθήνα, η διεκδίκηση πράσινων χώρων, ποδηλατοδρόμων και χώρων κυκλοφορίας πεζών από όπου αποκλείονται τα αυτοκίνητα είναι πολύ δυναμική. Ποια είναι τα σχέδιά σας για την αναβάθμιση των πόλεων, κυρίως των μεγάλων που έχουν ανάγκη για πράσινο, ηρεμία και ανεξάρτηση από το Ι.Χ;

Έχετε δίκιο! Τα κινήματα για το περιβάλλον στην πόλη είναι και δυναμικά και διεκδικητικά και έχουν σημειώσει και σημαντικές νίκες σε διάφορες γειτονιές, ειδικά στην Αθήνα. Και είναι κρίμα που μέχρι σήμερα ακολουθήθηκε η πολιτική της περιχαράκωσης και του σχεδιασμού για την Αθήνα πίσω από κλειστές πόρτες και σχεδόν πάντα σε σχεδόν πολεμικό κλίμα. Ο σχεδιασμός που αφορά τους πολίτες πρέπει να γίνεται με διαφανείς και ανοιχτές διαδικασίες, σοβαρή επιστημονική υποστήριξη τόσο από τις υπηρεσίες όσο και από ανεξάρτητους ειδικούς, αλλά πάντα με σεβασμό στις

«Θα υπάρξουν συγκρούσεις και με όσους έχουν συνηθίσει τα πράγματα ως έχουν.»

«Εμείς ζητάμε συμμαχία με εκείνους τους πολίτες που πιστεύουν πως η περιβαλλοντική κρίση μας επηρεάζει όλους και πως η τήρηση της περιβαλλοντικής νομιμότητας είναι εκ των ων ουκ άνευ σε κάθε σοβαρό ξεκίνημα για ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική και εν τέλει για την ίδια την πράσινη ανάπτυξη.»

πραγματικές ανάγκες της πόλης και των κατοίκων και με απώτερο όραμα τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος που είναι πολύ βαρύ στις ελληνικές πόλεις.

«...κλείνουμε τα παραθυράκια που μέχρι χθες επέτρεπαν καταπατήσεις και νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων μέσα από σκοτεινές νομικές διατάξεις.»

Ήδη από την πρώτη μέρα ξεκινήσαμε με αναθεώρηση του υπερβολικού σχεδίου για τους αυτοκινητοδρόμους της Αττικής, με στόχο να δούμε με επιστημονικά κριτήρια ποιοι δρόμοι είναι πραγματικά

απαραίτητοι, πάντα βέβαια σε συνδυασμό με την επέκταση και βελτίωση των δικτύων μαζικής μεταφοράς.

Ξεκινάμε επίσης, με συντονισμό από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου και Περιβάλλοντος Αθήνας, διαικασία διαμόρφωσης ενός νέου, σύγχρονου ρυθμιστικού σχεδίου, με όραμα για μια πόλη περιβαλλοντικά βιώσιμη και φιλική προς τους κατοίκους της, μια πόλη που σέβεται και προστατεύει τα βουνά και τις ακτές της, μια πόλη με μητροπολιτικούς πράσινους χώρους, μια πόλη που απωθεί το αυτοκίνητο.

Θυμίζω επίσης πως το πρώτο νομοσχέδιο που επεξεργαστήκαμε αφορά την προστασία των καμένων δασών της Αττικής, μέσα από το οποίο κλείνουμε τα παραθυράκια που μέχρι χθες επέτρεπαν καταπατήσεις και νομιμοποιήσεις αυθαιρέτων μέσα από σκοτεινές νομικές διατάξεις.

Στο ίδιο πλαίσιο προβλέπουμε τη δημιουργία ειδικής υπηρεσίας κατε-

δάφισης αυθαιρέτων που θα πιάσει δουλειά κατά προτεραιότητα στην Αττική. Αντίστοιχες παρεμβάσεις θέλουμε να ξεκινήσουμε και για τη Θεσσαλονίκη και όλες τις μεγάλες πόλεις που δυστυχώς στην Ελλάδα κάνουν τον βίο αβίωτο στους κατοίκους τους. Εδώ όμως θα χρειαστούμε συμμαχία και με τους πολίτες, είτε συλλογικά είτε ατομικά. Γιατί τόσο οι παρεμβάσεις στις πόλεις όσο και η αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής παρανομίας που υπονομεύει τη ζωή μας πολλές φορές προσκρούουν σε αντιδράσεις προσωπικών ή επιχειρηματικών συμφερόντων.

Εμείς ζητάμε συμμαχία με εκείνους τους πολίτες που πιστεύουν πως η περιβαλλοντική κρίση μας επηρεάζει όλους και πως η τήρηση της περιβαλλοντικής νομιμότητας είναι εκ των ων ουκ άνευ σε κάθε σοβαρό ξεκίνημα για ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική και εν τέλει για την ίδια την πράσινη ανάπτυξη.

Υποστηρίξτε τη δράση μας

με online δωρεά στο www.wwf.gr ή μέσω της πιστωτικής σας κάρτας, στέλνοντας το κουπόνι ταχυδρομικώς ή με fax.

Όνομα: ..... Επώνυμο: .....

Οδός: ..... Αριθ: ..... Πόλη: ..... Τ.Κ.: .....

Τηλ.: (σπ.): ..... (εργ.): ..... (κιν.): .....

e-mail: ..... Επάγγελμα/ιδιότητα: .....

Έτος γέννησης: ..... Αριθ. Υποστηρικτή (εάν είσαι ήδη): .....

Το WWF Ελλάς δεσμεύεται για την τήρηση του απορρήτου των προσωπικών σας στοιχείων και δεδομένων.

α. Προσφέρω κάθε μήνα το ποσό των: ☐ €5 ☐ €7 ☐ €10 ☐ € ..... (άλλο ποσό)

β. Προσφέρω κάθε ☐ 3 μήνες ☐ 6 μήνες ☐ 1 έτος ☐ εφάπαξ
το ποσό των: ☐ €25 ☐ €45 ☐ €100 ☐ € ..... (άλλο ποσό)

☐ WWF-Eurobank Visa ☐ Dinners ☐ Visa ☐ Mastercard ☐ Am/Ex.

Όνομα κατόχου: .....

Αριθ. κάρτας:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 Λήξη: ____/____/____

Τα τρία τελευταία νούμερα στο πίσω μέρος της κάρτας:

--	--	--

 Ημερομηνία: ____/____/____ Υπογραφή: _____

GREENPEACE

ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Κοπεγχάγη 2009

Στο δρόμο για την Κοπεγχάγη, ενώσαμε τις δυνάμεις μας με την Greenpeace για να ενημερώσουμε και να κινητοποιήσουμε τους Έλληνες πολίτες. Στο πλαίσιο μιας κοινής εκστρατείας με σύνθημα «μαζί για το κλίμα», συνεργαστήκαμε για να πείσουμε την Ελληνική Κυβέρνηση ότι η επίτευξη μιας πραγματικά φιλόδοξης συμφωνίας για το κλίμα είναι η μόνη επιλογή για την Ελλάδα.

Βασικό σημείο αναφοράς της συνεργασίας αποτέλεσε η διαδικτυακή συλλογή υπογραφών μέσω της ειδικής ιστοσελίδας www.mazigiatoklima.gr που διαμορφώθηκε ειδικά για τους σκοπούς της εκστρατείας. Δεκάδες χιλιάδες πολιτών υπέγραψαν την έκκληση προς τον Πρωθυπουργό και χρησιμοποίησαν επικοινωνιακό υλικό, το οποίο ήταν διαθέσιμο.

Εκατοντάδες ήταν και οι κάρτες των παιδιών, τα οποία με τη σειρά τους απέδειξαν ότι και γνωρίζουν αρκετά για το θέμα

της κλιματικής αλλαγής και απαιτούν υπεύθυνες δεσμεύσεις οι οποίες θα καθορίσουν το μέλλον τους.

Η εκστρατεία όμως είχε και άρωμα....κινηματογράφου. Μόλις 46 ημέρες πριν την κρίσιμη συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης, οι δύο οργανώσεις διοργάνωσαν την πρώτη πράσινη κινηματογραφική πρεμιέρα που έγινε ποτέ στην Ελλάδα. Σε έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο, στην Πλατεία Συντάγματος και με φωτοβολταϊκά συστήματα να ηλεκτροδοτούν την προβολή, εκατοντάδες άτομα παρακολούθησαν το συγκλονιστικό ντοκιμαντέρ "The Age of Stupid" (η εποχή των Ηλιθίων) ενώ χιλιάδες συμπολίτες μας υπέγραψαν ηλεκτρονικά την έκκληση προς τον Πρωθυπουργό.

Μέσα από την εκστρατεία «μαζί για το κλίμα» επιβεβαιώθηκε το αρχαίο ρητό «η ισχύς εν τη ενώσει». Και οι δύο οργανώσεις ένωσαν τις δυνάμεις τους, συνδύασαν τις δυνατότητές τους και κινητοποίησαν χιλιάδες πολίτες για μια κρίσιμη συνδιάσκεψη που θα καθορίσει το μέλλον του πλανήτη. Αυτό που έπεται είναι πάντα η πολιτική βούληση...

Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όσους βρέθηκαν δίπλα μας και προσέφεραν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους δωρεάν!

Επιμέλεια: Αχιλλέας Πληθάρας

Με το WWF Ελλάς στο βορειότερο οικισμό του πλανήτη:

“Svalbard... “Σβάλπριγκ... κάπου εκεί στον 80° παράλληλο”

Κείμενο & Photos: Γιώργος Κ. Βλάχος, Υποστηρικτής του WWF Ελλάς

Αρχιπέλαγος Svalbard: Αρκτικός Ωκεανός, γεωγραφικό πλάτος 75° ως 81° Β, ανάμεσα στη Νορβηγία και τον Βόρειο Πόλο. Μια συστάδα επτά νησιών, με έκταση 62.000 km². Bjørnøya, Hopen και Spitsbergen είναι τα πιο γνωστά. Στο τελευταίο βρίσκεται η πρωτεύουσα Longyearbyen. Μόλις 800 χλμ. από τον Βόρειο Πόλο, καλυμμένο από το παγωμένο σκοτάδι πολλούς μήνες κάθε χρόνο, το Svalbard, που σημαίνει «ψυχρή ακτή», θεωρείται ο παράδεισος της παρθένας αρκτικής φύσης.

Προορισμός, λοιπόν, το μέρος που καταρρίπτει όλα τα ρεκόρ το ένα μετά το άλλο: εκεί βρίσκεται η βορειότερη πρωτεύουσα του κόσμου, το βορειότερο πανεπιστήμιο του πλανήτη, η βορειότερη τράπεζα και το βορειότερο ATM του κόσμου, ακόμη και το βορειότερο κοιμητήριο του πλανήτη... Κάθε σημείο, κάθε τοποθεσία, κι ένα ρεκόρ.

Το Αρχιπέλαγος κατοικήθηκε περιστασιακά από φαλαινοθήρες τον 17ο αι., ενώ στις αρχές του 20^{ου} αι. απέκτησε μόνιμους κατοίκους: αιτία τα πλούσια κοιτάσματα γαιάνθρακα. Το 1906 ο Αμερικανός John Longyear, ιδιοκτήτης της «Arctic Coal Company of Boston» ξεκινά την εξόρυξη γαιάνθρακα στο μέρος που ζουν 2500 άνθρωποι (και 4.000 πολικές αρκούδες!). Προς τιμήν του, η πρωτεύουσα ονομάστηκε Longyearbyen (byen σημαίνει «πόλη» στα νορβηγικά). Με τη Συνθήκη του Svalbard το 1920, το Αρχιπέλαγος δόθηκε διοικητικά στη Νορβηγία, με την επιφύλαξη μιας κάποιας μορφής αυτονομίας εξαιτίας της δημογραφίας (Νορβηγοί, Δανοί, Ολλανδοί, Ρώσοι, Ουκρανοί). Με την ίδια Συνθήκη, απαγορεύτηκε οποιαδήποτε στρατιωτική παρουσία. Σήμερα, μόνο η Ρωσία και η Νορβηγία συνεχίζουν την εξόρυξη γαιάνθρακα από τρία συγκροτήματα ανθρακωρυχείων.

Με τα πρώτα μου βήματα στην περιοχή ανακαλύπτω την πλούσια βιοποικιλότητα και τη σπάνια προσαρμοστικότητα που επιδεικνύουν τα διάφορα είδη στο δριμύ κρύο και στην ανύπαρκτη βλάστηση.

Είναι τέλη Ιουνίου 2009, περασμένες 01:00 το βράδυ, και ο ήλιος στέκεται μεγαλοπρεπής στον ουρανό: κατά τους καλοκαιρινούς μήνες δεν δύει ποτέ. Με θερμοκρασία γύρω στους +2°C, κατευθύνομαι στις εκβολές του ποταμού Longyearelva στο φιόρδ Adventfjorden. Ξαφνικά, άγρια τσιριχτά αρχίζουν να ακούγονται από παντού!! Καμιά δεκαριά αρκτικές στέρνες (*Sterna paradisaea*) πετούν πάνω από το κεφάλι μου με άγριες διαθέσεις. Ασυναίσθητα έχω πλησιάσει τις φωλιές τους και προσπαθούν να με απομακρύνουν με επιθετικές βουτιές. Τρέχω σαν τρελός για να αποφύγω τα τσιμπήματα στο κεφάλι...

Πιο κάτω, στο camping του Longyearbyen, μια μικρή αρκτική αλεπού (*Alopex lagopus*) χοροπηδά χαριτωμένα, αναζητώντας υπολείμματα τροφής, αφημένα σκόπιμα από τους τουρίστες σε κάποια σημεία. Κάθε καλοκαίρι η αλεπού κυνηγά και αποθηκεύει αποθέματα τροφής: είναι το μυστικό για την επιβίωσή της στον άγριο αρκτικό χειμώνα.

Τα ζώα εδώ αγνοούν τους βασικούς κανόνες των συνηθισμένων βιολογικών ρυθμών.

Δυο βραδιές αργότερα, αντικρίζω το θέαμα ενός τάρανδου (*Rangifer tarandus platyrhynchus*) να τρώει ακατάπαυστα στην αρκτική τούνδρα. Μέρα-νύχτα ο τάρανδος του Svalbard τρώει και ξανατρώει, δημιουργώντας ένα παχύ στρώμα λίπους ως απόθεμα ενέργειας για τις δύσκολες ώρες του ατέλειωτου χειμώνα, όταν η τροφή σπανίζει.

Τετάρτη απόγευμα βρίσκομαι στο café του εμπορικού κέντρου Lompensenteret. Συναντώ τον Stein, ο οποίος εργάζεται στο Γραφείο του Κυβερνήτη του Svalbard. Μου λέει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα, σήμερα, αποτελεί η συνεχώς διογκούμενη τουριστική κίνηση, ιδίως ο θαλάσσιος τουρισμός μέσω κρουαζιερόπλοιων. Οι νορβηγικές αρχές προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα μέσω της αρχής της προφύλαξης του περιβάλλοντος, η οποία προϋποθέτει τη χρήση των βέλτιστων πρακτικών για την διαφύλαξη του περιβάλλοντος.

Η Botey, φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο του Svalbard, εργάζεται ως οδηγός στο Spitsbergen Travel. Το καλοκαίρι είναι η περίοδος που μαζεύει λεφτά για το χειμώνα. Μου αναφέρει ότι, με στόχο την πληρέστερη προστασία και διατήρηση της άγριας ζωής στο Svalbard, το 65% του Αρχιπελάγους αποτελείται από εθνικά πάρκα και καταφύγια πουλιών. Επίσης, η φιλοσοφία λειτουργίας του Spitsbergen Travel (του μεγαλύτερου ταξιδιωτικού οργα-

νισμού στο Svalbard) και η συνεργασία του με το WWF-Norge, οδήγησε πρόσφατα στην υπογραφή μιας φιλόδοξης συμφωνίας για την ανάληψη δράσεων αύξησης της ευαισθητοποίησης των τουριστών στη διαφύλαξη του αρκτικού οικοσυστήματος. Αρκετοί tour-operators συμμετέχουν ενεργά στο project «Climate Savers» του WWF, με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων και την ελαχιστοποίηση της εκπομπής ρύπων που συμβάλλουν στο «φαινόμενο του θερμοκηπίου».

Η βλάστηση σ' αυτό το αρκτικό οικοσύστημα είναι φτωχή: με θερμοκρασίες από +8°C το καλοκαίρι έως -40°C το χειμώνα, αποτελείται από λειχήνες και βρύα.

Εδώ συναντάμε μόνο 3 χερσαία είδη: την πολική αρκούδα (*Ursus maritimus*), την αρκτική αλεπού (*Alopex lagopus*) και τον τάρανδο (*Rangifer tarandus platyrhynchus*). Υπάρχει, ωστόσο, πλούσια ορνιθοπανίδα με περισσότερα από 100 καταγεγραμμένα είδη. Κάθε καλοκαίρι, όταν υποχωρούν οι πάγοι, πάνω από τρία εκατομμύρια θαλασσοπούλια «πολιορκούν» το Svalbard.

Οι θάλασσες του Αρχιπελάγους βρίθουν από θαλάσσιους ίππους (*Odobenus rosmarus*), γενειοφόρες φώκιες (*Erignathus barbatus*), λευκόρυγχα δελφίνια (*Lagenorhynchus albirostris*), όρκες (*Orcinus orca*) και φάλαινες μπελούγκα (*Delphinapterus leucas*).

Οι γενειοφόρες φώκιες και οι πολικές αρκούδες αποτελούν «σήμα κατατεθέν» των νησιών. Η παρατήρηση στο φυσικό τους περιβάλλον αποτελεί αξέχαστη εμπειρία. Οι πολικές αρκούδες συνήθως δεν επιτίθενται στους ανθρώπους, αλλά πιθανή επίθεσή τους συνήθως αποβαίνει μοιραία: έτσι, κάθε εξόρμηση έξω από τα όρια των κατοικημένων οικισμών πρέπει να γίνεται με έμπειρους οδηγούς και πάντα με τη συνοδεία γεμισμένου όπλου και όπλων κρότου.

Όμως, παρά την τεράστια βιολογική ποικιλία και το καθεστώς υψηλής προστασίας, οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες ασκούν ισχυρές πιέσεις στην άγρια πανίδα του Svalbard.

Τοξικές ουσίες, όπως τα PCBs και PFCs, φτάνουν εδώ με τα ωκεάνια ρεύματα και συσσωρεύονται στους ιστούς των θαλάσσιων θηλαστικών, προσβάλλοντας το ανοσοποιητικό τους σύστημα.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια άνευ προηγουμένου τουριστική έκρηξη: ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στο Longyearbyen, που δεν υπερέβαινε τις 24.000 το 1993, ξεπερνά τις 89.000. Οι αεροπορικές αφίξεις τουριστών ξεπέρασαν τις 45.000 το 2009, ενώ τεράστια κρουαζιερόπλοια αποβιβάζουν 2000 τουρίστες μέρα παρά μέρα στην κεντρική αγορά του Longyearbyen. Η πλειοψηφία αυτών συμμετέχει σε εβδομαδιαίες εξορμήσεις στα νησιά του Αρχιπελάγους.

Η κλιματική αλλαγή οδηγεί σταδιακά σε μείωση της παγοκάλυψης κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, επηρεάζοντας πρωτίστως το βιολογικό κύκλο των πολικών αρκούδων. Λαμβάνοντας δε υπόψη τις εξαιρετικά δυσοίωνες προβλέψεις των ειδικών για το μέλλον της Αρκτικής, είναι προφανές ότι το σύνολο του οικοσυστήματος θα υποστεί άμεσα μια άνευ προηγουμένου πίεση προσαρμογής στα νέα περιβαλλοντικά δεδομένα.

Δuo μέρες πριν αφήσω το Svalbard, μια εξόρμηση με σκάφος στην παγωμένη θάλασσα του Isfjorden με φέρ-

νει στο Barentsburg, κέντρο εξόρυξης γαιάνθρακα. Είναι βράδυ. Στα προβάζια των παλαιών πράσινων κτηρίων του οικισμού αντικρίζω εκατοντάδες τριδακτυλόγλους (Rissa tridactyla), οι οποίοι, κάνοντας εκκωφαντικό θόρυβο, αναζητούν τροφή για τα μικρά τους με συνεχείς πτήσεις προς την παγωμένη ακτή...

Για άλλη μια φορά αντιλαμβάνομαι ότι στο Svalbard η ζωή δεν έχει όρια.

Το μόνο φυσικό όριο είναι μόλις 800 χλμ. μακριά μας: ο Βόρειος Πόλος...

Οικο-αγορά

Ημερολόγιο WWF 2010

Το Σάββατο 28 Μαρτίου 2009, εκατομμύρια πολίτες συμμετείχαν στην Ώρα της Γης και έστειλαν ένα ηχηρό μήνυμα για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Ταξιδέψτε με το μοναδικό Ημερολόγιο 2010 της Ώρας της Γης από το WWF Ελλάς και τις Εκδόσεις Καστανιώτη. Από το φως στο σκοτάδι, σε ολόκληρο τον Πλανήτη σε 60 μόνο λεπτά.

Αποκτήστε αυτήν τη συλλεκτική έκδοση με θέμα το μεγαλύτερο παγκόσμιο συμμετοχικό γεγονός που έχει γίνει ποτέ για το περιβάλλον.

Το Ημερολόγιο θα το βρείτε σε όλα τα βιβλιοπωλεία αλλά και στα γραφεία του WWF Ελλάς, Φιλελλήνων 26.

Επίσης εάν σας ενδιαφέρουν οι online αγορές μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα των εκδόσεων Καστανιώτη www.kastaniotis.com και να αποκτήσετε το ημερολόγιο με έκπτωση 10%.

Τα προϊόντα WWF είναι προϊόντα υψηλής ποιότητας φιλικά προς το περιβάλλον και προορίζονται για όλους όσοι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο θέλουν να είναι κοντά στο WWF, να γίνουν συμμετοχικοί στην παγκόσμια προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος και να υποστηρίξουν το έργο και τις δράσεις του.

Με την αγορά των προϊόντων WWF ενισχύετε οικονομικά το WWF Ελλάς, αφού μέρος των χρημάτων σας διατίθεται στο WWF για τα προγράμματα και τις δράσεις του.

**Η Οικολογία
στο μαγνητικό τραπέζι**
Μαντλέν Ντενί
Εκδόσεις Καστανιώτη

Ο πλανήτης μας κινδυνεύει... Αναρωτιέσαι τι πρέπει να κάνεις για να τον προστατέψεις; Το βιβλίο που κρατάς θα σου δώσει μερικές χρήσιμες συμβουλές. Μέσα από 4 μαγνητικά παιχνίδια που μπορείτε να έχετε πάντα μαζί σας... μαθαίνετε χρήσιμες συμβουλές για την ανακύκλωση, τα είδη που απειλούνται με εξαφάνιση, την ενέργεια, το κλίμα...!

Προστατεύω τον Πλανήτη
Ζαν Μισέλ Μπιγιού
Εκδόσεις Καστανιώτη

- Τι είναι η ανακύκλωση;
- Γιατί πρέπει να κάνουμε οικονομία στο νερό;
- Ποια ζώα απειλούνται με εξαφάνιση;

Τα έξυπνα βιβλία που «διαβάζονται» και με τα χέρια! Πολύπτυχα που ξεδιπλώνονται, δίσκοι που γυρνούν, θήκες που κάτι κρύβουν κι ένα σωρό άλλες εκπλήξεις, για να ανακαλύψεις τον κόσμο διασκεδάζοντας.

Τα βιβλία των Εκδόσεων Καστανιώτη θα τα βρείτε σε όλα τα Βιβλιοπωλεία. Μικροί και μεγάλοι φίλοι μας... σπεύσατε!

Οικο-αγορά

Ξύλινα κλασσικά παιχνίδια

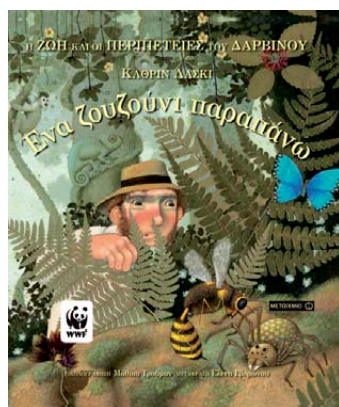
Η συλλογή των προϊόντων WWF ήδη από τον προηγούμενο μήνα έχει εμπλουτιστεί με ξύλινα παιχνίδια.

Κλασσικά, διαχρονικά, με υλικά φιλικά για το περιβάλλον αφού είναι φτιαγμένα από ξύλο που έχει την πιστοποίηση FSC, τα επιτραπέζια παιχνίδια WWF κρατούν πολύ καλή παρέα σε μικρούς και μεγάλους.

Με θέματα από το φυσικό περιβάλλον αλλά και τα απειλούμενα είδη ζώων δίνουν ένα λόγο παραπάνω σε όλους να τα αποκτήσουμε αφού μαθαίνουμε λίγα πράγματα για το έργο του WWF, ενισχύουμε οικονομικά τις δράσεις του WWF και απολαμβάνουμε όλη η οικογένεια μαζί, να παίζουμε μερικά από τα πιο διάσημα κλασσικά παιχνίδια: σκάκι, 4 στη σειρά, τζένγκα, τάβλι, λαβύρινθος, τρισδιάστατα παζλ ...κ.α.

Τα ξύλινα κλασσικά παιχνίδια κατασκευάζονται από τη εταιρία TERRA SA και από τον Δεκέμβριο '09 θα βρίσκονται στα καταστήματα Carrefour.

Υπεύθυνη Προγράμματος Licensing/Προϊόντων WWF:
Δέσποινα Τζιάλλα – 210 3314893, d.tzialla@wwf.gr

Ένα ζουζούνι παραπάνω...

Ένα βιβλίο απλά γραμμένο και όμορφα εικονογραφημένο, που βοηθά τον μικρό αναγνώστη να γνωρίσει τη σπουδαία προσωπικότητα του Δαρβίνου, να μάθει για τις έρευνες και τις μελέτες του, να συνειδητοποιήσει το θαύμα της φύσης γύρω του.

Με την αγορά κάθε αντιτύπου ενισχύετε με €1 το έργο του WWF.

Θα το βρείτε στα βιβλιοπωλεία, από τις Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Βοηθήστε το περιβάλλον. Ανακυκλώστε το μαγειρικό λάδι.

Η Revive είναι μια εταιρεία που δραστηριοποιείται στη συλλογή, επεξεργασία και διάθεση χρησιμοποιημένων μαγειρικών ελαίων για βιομηχανική χρήση.

Η Revive έχει τοποθετήσει ειδικές δεξαμενές σε επιλεγμένα σούπερ μάρκετ ΑΒ και ελπίζουμε σύντομα να επεκταθεί και σε άλλα σημεία.

Η διαδικασία είναι απλή: βάζετε το χρησιμοποιημένο λάδι σε ένα δοχείο (γυάλινο ή πλαστικό), αδειάζετε το περιεχόμενο στην ειδική δεξαμενή και παίρνετε το δοχείο πίσω στο σπίτι για να το ξαναγεμίσετε.

Επιπλέον, η Revive, για κάθε λίτρο λαδιού που ανακυκλώνεται, δωρίζει 3 λεπτά στο WWF Ελλάς.

Οι ομάδες μας συνεχίζουν να βρίσκονται σε κεντρικά σημεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και η δημιουργία μιας τρίτης ομάδας είναι προ των πυλών. Αναζητούμε νέους ανθρώπους που επιθυμούν να εργαστούν κοντά μας για να εκπροσωπήσουν το WWF και να μας βοηθήσουν να γίνουμε περισσότεροι.

Αν θέλετε περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα Direct Dialogue, μην διστάσετε να επικοινωνήσετε με τον Αλέξανδρο Κανδαράκη στο τηλέφωνο 210 3314893, ή την ηλεκτρονική διεύθυνση: a.kandarakis@wwf.gr

Ευχαριστούμε θερμά

Την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος,

που με προθυμία ανταποκρίθηκε στο αίτημά μας να ενθέσει τα έντυπά μας για προσέλκυση νέων υποστηρικτών, στους λογαριασμούς πιστωτικών καρτών των πελατών της. Η βοήθεια που μας προσφέρει είναι πραγματικά πολύτιμη και ελπίζουμε να ακολουθήσουν το παράδειγμά της και άλλοι οργανισμοί.

Την Alpha Bank,

για την τακτική υποστήριξή της με τρεις διαδοχικές ενθέσεις των φυλλαδίων μας στη διάρκεια του 2009, προκειμένου να συμβάλει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πελατών της για το έργο του WWF.

Την Eurobank Cards,

για την αμέριστη βοήθεια που μας προσφέρει από το 2006, με τακτική φιλοξενία των εντύπων μας στους λογαριασμούς των πελατών της, με σκοπό να βοηθήσει το WWF στην εξεύρεση νέων υποστηρικτών.

Ευχαριστούμε την εταιρεία

**AQS-Advanced
Quality Services Ltd,**

για την προσφορά διήμερου σεμιναρίου,
με θέμα: «Οργάνωση και Βελτίωση Προμηθειών».

Κληροδοτήματα

Ο 84χρονος Gilbert Green είναι πατέρας τεσσάρων παιδιών. Ο πολυταξιδεμένος γεωλόγος είναι πιστός υποστηρικτής του WWF Αγγλίας από τα τέλη της δεκαετίας του '80.

Το 2008 αποφάσισε να κληροδοτήσει μέρος της περιουσίας του στο WWF. Όπως δήλωσε και ο ίδιος,

«...ήταν μια εύκολη απόφαση. Θέλω να προσφέρω σε κάτι που ξεπερνά τη δική μου ζωή, σε κάτι που συνεισφέρει στο κοινό καλό. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι το μεράκι μου και το WWF κάνει αυτή τη δουλειά με αποτελεσματικό τρόπο. Τόσο απλά είναι τα πράγματα στο δικό μου μυαλό!».

Αν θέλετε περισσότερες πληροφορίες για το Πρόγραμμα Κληροδοτημάτων του WWF Ελλάς, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με την Κατερίνα Τριανταφύλλου στο τηλέφωνο: 210 - 3314893, ή την ηλεκτρονική διεύθυνση k.triantafyllou@wwf.gr

Ευχαριστούμε

τις εταιρίες που προσέφεραν τα είδη και τις υπηρεσίες τους και έδωσαν την ευκαιρία σε εκατοντάδες συμπολίτες μας, να παρακολουθήσουν την προβολή της ταινίας *Age of Stupid* στην πλατεία Συντάγματος.

Η εκδήλωση πραγματοποιείται με την ευγενική υποστήριξη των:

Χορηγοί επικοινωνίας:	MAD	MAD radio1062
Φωτοβολταϊκή εγκατάσταση:	positive energy	CONERGY
Τέντα εκδήλωσης:	CONTENT	ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.
Οπτικοακουστική υποστήριξη:	ΔΕΣΚΡΗ	
Εκτυπώσεις:	COPYEXPRESS®	DIGITAL PRINT
Επιφάνειες εκτυπώσεων:	Re-board®	www.re-board.gr
Πράσινο "χαλί":	www.Bestgarden.gr	
Φύλαξη χώρου:	KARAKITSOS security	
Μεταφορές:	Αρμάς	
Καθίσματα:	ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	Ενοικιάσεις Εξοπλισμού Εκδηλώσεων

Διακεκριμένοι Φίλοι

Ευχαριστούμε θερμά τους Διακεκριμένους Φίλους μας που ανταποκρίθηκαν θερμά στην έκτακτη έκκληση που έλαβαν τον Οκτώβριο, για ενίσχυση του προγράμματος «Το Μέλλον των Δασών». Μέχρι στιγμής, το συνολικό ποσό από τις δωρεές τους έχει ανέλθει στις 20.000 ευρώ!

Οι Διακεκριμένοι Φίλοι του WWF Ελλάς είναι ιδιώτες υποστηρικτές που ενισχύουν το έργο μας με τακτική ετήσια δωρεά από €480 και άνω. Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για τον κύκλο των Διακεκριμένων Φίλων του WWF Ελλάς, παρακαλώ επικοινωνήστε με την Κατερίνα Τριανταφύλλου στο τηλέφωνο: 210 - 3314893, ή την ηλεκτρονική διεύθυνση: k.triantafyllou@wwf.gr

Δωρεές εις μνήμην

Ευχαριστούμε θερμά

τους κυρίους Κριμπία Κωνσταντίνο και Θωμόπουλο Παναγιώτη, όπως επίσης και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, για τις δωρεές ποσών 250 ευρώ, 200 ευρώ και 50 ευρώ αντίστοιχα, που προσέφεραν υπέρ WWF Ελλάς, εις μνήμην Σπήλιου Παπασηληδόπουλου.

την καλή μας φίλη (επιθυμεί να μην αναφερθεί το όνομά της), για τη νέα δωρεά που προσέφερε στην οργάνωση, ποσού 200 ευρώ, εις μνήμην Δόξας Κωνσταντόγλου.

Εκφράζουμε τα συλλυπητήριά μας.

Μπορείτε να καταθέσετε τη δωρεά σας στους παρακάτω λογαριασμούς του WWF Ελλάς:

Εθνική Τράπεζα: Αρ. Λογαρ/μού: 104/48044064

Alpha bank: Αρ. Λογαρ/μού: 1010020020-21025

Eurobank: Αρ. Λογαρ/μού: 0026-0101-59-0100114688

Αφιερώστε
τις φετινές εορτές
στο περιβάλλον

Χαρίστε Δώρα WWF

Δείτε στο www.wwf.gr
στην κατηγορία προϊόντα, την πλήρη
συλλογή από τα είδη που μπορείτε
να χαρίσετε στους φίλους σας.

Με την αγορά των προϊόντων
WWF ενισχύετε οικονομικά το
WWF Ελλάς, αφού μέρος των
χρημάτων σας διατίθεται στο
WWF για τα προγράμματα
και τις δράσεις του.

